

DEN EUROPÆISKE UNIONS
DOMSTOL

ÅRSOVERSIGT

ÅRSRAPPORT 2019

»Den Europæiske Unions
Domstol er garant for
overholdelsen af EU-retten«

ÅRSOVERSIGT

Årsrapport 2019

Den Europæiske Unions Domstol er en af de syv EU-institutioner.

Den Europæiske Unions Domstol har til opgave at sikre overholdelsen af EU-retten således, at traktaterne fortolkes og anvendes ensartet.

Institutionen bidrager til at bevare Unionens værdier for at fremme den europæiske opbygning.

Den Europæiske Unions Domstol består af to jurisdiktioner: »Domstolen« og »Den Europæiske Unions Ret«.

Indholdsfortegnelse

Præsidentens forord	5
---------------------------	---

1| 2019 I hovedtræk

A/ Året i billeder	8
B/ Året i tal	24

2| Arbejdet ved Den Europæiske Unions Domstol

A/ Et tilbageblik på årets vigtige domme	32
B/ Nøgletal vedrørende den judicielle virksomhed.....	53

3| Et år præget af åbenhed og dialog

A/ Store begivenheder.....	62
B/ Nøgletal	70

4| Den Europæiske Unions Domstols Administration

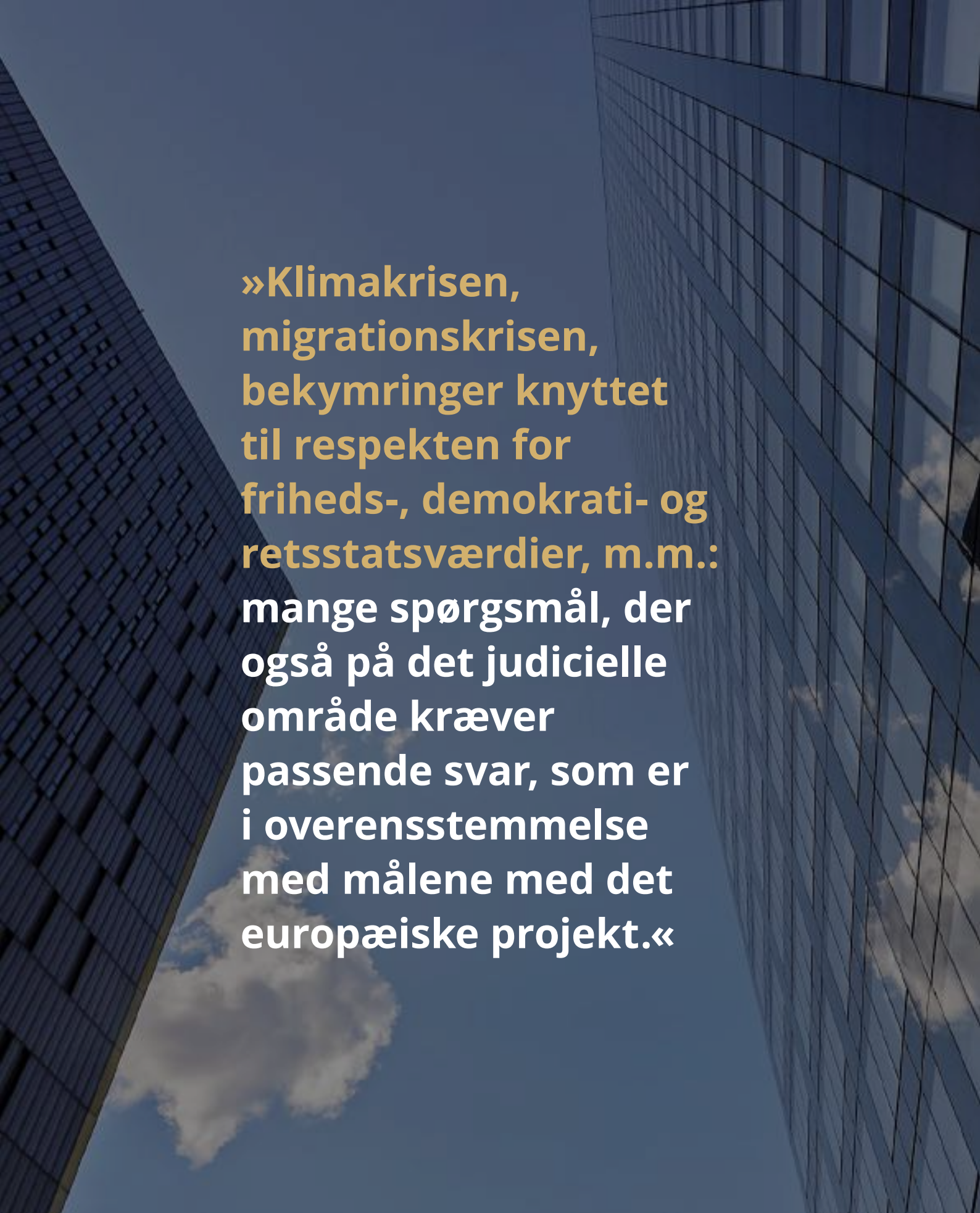
A/ Vedvarende effektiviseringsbestræbelser	74
B/ Domstolen udvider sin tilstedeværelse på de sociale netværk.....	76
C/ En miljøvenlig institution.....	78

5| Et blik på fremtiden

81

6| Forbliv online!.....

85

»Klimakrisen,
migrationskrisen,
bekymringer knyttet
til respekten for
friheds-, demokrati- og
retsstatsværdier, m.m.:
mange spørgsmål, der
også på det judicielle
område kræver
passende svar, som er
i overensstemmelse
med målene med det
europæiske projekt.«

Koen Lenaerts

Præsident for Den
Europæiske Unions
Domstol

PRÆSIDENTENS FORORD

2019 har for Den Europæiske Unions Domstol været et år med mærkedage og stor udvikling: 10-årsdagen for ikræfttrædelsen af Lissabontraktaten, som tillagde Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rang af primær ret, 15-årsdagen for »den store udvidelse« af Den Europæiske Union, 30-årsdagen for oprettelsen af Retten og navnlig gennemførelsen af reformen af Unions retslige struktur, hvorved antallet af dommere ved Retten blev øget til to dommere pr. medlemsstat.

En glædelig begivenhed fandt sted den 19. september 2019: indvielsen af det tredje tårn, som afslutter den femte udvidelse af Palæet, og som har forenet hele institutionens personale under det samme tag for første gang i 20 år.

Jeg glæder mig ligeledes over vores institutions åbning over for offentligheden, hvilket ses i den usete succes med »Åbent hus«-dagen, uddybelsen af Den Europæiske Unions Domstolsnetværk og udvidelsen af institutionens websted, der gør det muligt at få adgang til anmodninger om præjudiciel afgørelse, som er blevet indgivet dommerne i medlemsstaterne, på alle tilgængelige sprog, samt til noter og studier, som er blevet udarbejdet af direktoratet Forskning og Dokumentation.

Fra et statistisk synspunkt har 2019 været usædvanlig i flere henseender. For de to retsinstanser nærmer det samlede antal på 1 739 afsluttede sager sig det historiske niveau i 2018. Domstolen har afgjort et rekordstort antal sager (865 i 2019 mod 760 i 2018). Det samlede antal indbragte sager (1 905) nåede det højeste niveau nogensinde. Blandt disse bemærkes det rekordstore antal præjudicielle sager (641), som vidner om de nationale retsinstansers øgede tillid til Unionens retssystem. Det skal tillige bemærkes, at ordningen med forudgående bevilling for visse appeller så dagens lys den 1. maj 2019. Den giver Domstolen mulighed for bedre at benytte sine ressourcer i borgernes interesse.

På siderne i denne Årsoversigt for 2019 kan læseren ligeledes læse om de tiltag, som de to retsinstanser har taget for at nedsætte den gennemsnitlige sagsbehandlingstid (15,6 måneder i 2019 mod 18 måneder i 2018) i deres ihærdige indsats for et effektivt retsvæsen af høj kvalitet.

Endelig skal vi ikke glemme, at 2019 har været et begivenhedsrigt år for Den Europæiske Union. Klimakrisen, migrationskrisen, bekymringer knyttet til respekten for friheds-, demokrati- og retsstatsværdier, mv.: mange spørgsmål, der også på det judicielle område kræver passende svar, som er i overensstemmelse med målene med det europæiske projekt, og som fortsat vil have direkte indvirkning på de sager, som indbringes for Domstolen og Retten.

Dette illustrerer disse retsinstansers centrale rolle for at fremme retsunionen og de grundlæggende værdier, der ligger til grund for denne.

Sun

Mon

Wed

Thu

Fri

Sat

29

30

2

3

4

5

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

19

20

21

22

23

24

28

29

30

31

2019 I HOVEDTRÆK

A | ÅRET I BILLEDER

JANUAR

22. JANUAR

Dommen *Cresco Investigation*

Tildelingen, i Østrig, af **en betalt feriedag** langfredag alene til de arbejdstagere, som tilhører visse kirker, udgør en **forskelsbehandling på grund af religion**, som i henhold til EU-retten er forbudt ([C-193/17](#)).

➤ (se side 40)

FEBRUAR

6. FEBRUAR

Tiltrædelse af ny generaladvokat ved Domstolen

Priit Pikamäe (Estland) er udpeget til generaladvokat som afløser for generaladvokat Nils Wahl (Sverige).

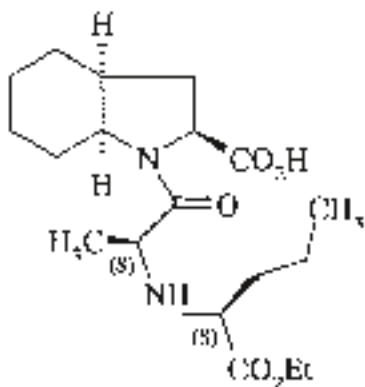

11. FEBRUAR

Tildeling af prisen »Puñetas de Plata«

Domstolen har modtaget sølvprisen af forbundet for den spanske juridiske presse (ACIJUR). Denne pris tildeles hvert år til personer eller institutioner, som udmærker sig i deres **aktiviteter inden for retsplejen**.

MARTS

7. MARTS

Tweedale-dommen

Retten annullerer de afgørelser truffet af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA), hvormed den meddelte afslag på aktindsigt i toksicitets- og karcinogenicitetstest af aktivstoffet **glyphosat**. Offentligheden skal have adgang til oplysninger vedrørende konsekvenserne for udledning af et aktivstof i miljøet, som er knyttet til dette stofs potentielle toksiske og kræftfremkaldende karakter ([T-716/14](#) og [T-329/17](#)).

20. MARTS

Tiltrædelsen af to nye dommere

Andreas Kumin (Østrig) udnævnes til dommer ved Domstolen som afløser for Maria Berger. I forbindelse med reformen af Retten udnævnes **Ramona Frende** (Malta) til dommer ved Retten.

29. MARTS

Sagen Constantin Film/YouTube og Google indbringes for Domstolen

Den tyske Bundesgerichtshof spørger, om YouTube (Google) kan pålægges at meddele **telefonnumre, e-mailadresser og IP-adresser** på dem, som har **krænket ophavsrettigheder** ved at uploade film ([C-264/19](#)).

APRIL

8. APRIL

Besøg ved Domstolen af Den Internationale Domstol

En delegation fra Den Internationale Domstol, som er De Forenede Nationers vigtigste retslige myndighed, aflægger besøg ved Domstolen. Drøftelserne vedrører bl.a. **ansvarsfordelingen i folkeretten** mellem Unionen og dens medlemsstater på de områder, der er omfattet af EU-retten.

30. APRIL

CETA-udtalelsen

Ordningen for bilæggelse af tvister mellem investorer og stater i **frihandelsaftalen mellem Den Europæiske Union og Canada (CETA)** er forenelig med EU-retten ([udtalelse 1/17](#)).

MAJ

1. MAJ

Ny procedure for bevilling af appel

For at sikre en forsvarlig retspleje vil appeller til prøvelse af Rettens afgørelser i sager, **som tidligere er blevet behandlet af et uafhængigt appelkammer**, blive undergivet en procedure med forudgående bevilling.

➡ (se side 5)

14. MAJ

CCOO-dommen

Medlemsstaterne skal pålægge arbejdsgiverne en forpligtelse til at indføre et objektivt, pålideligt og tilgængeligt system, der gør det muligt at **måle længden af hver enkelt arbejdstagers daglige arbejdstid** ([C-55/18](#)).

► (se side 41)

14. MAJ

Neymar-dommen

En borgers registrering af varemærket **NEYMAR** er ugyldig, da denne har handlet i ond tro ved at indgive en ansøgning om registrering af varemærket, selv om han kendte den brasilianske fodboldspiller, hvis talent er internationalt anerkendt ([T-795/17](#)).

► (se side 45)

23. MAJ

Dommen *Frank Steinhoff m.fl. mod ECB*

Retten frifandt **Den Europæiske Centralbank (ECB)** i et søgsmål anlagt af private investorer, som havde lidt tab som følge af omlægningen af den græske offentlige gæld i 2012 ved at bytte gældsværdipapirer udstedt eller garanteret af den græske stat med nye gældsværdipapirer. Denne foranstaltning udgjorde ikke et uforholdsmæssigt og uantageligt indgreb i disse investorers ejendomsret, selv om de ikke havde givet deres samtykke ([T-107/17](#)).

14. JUNI

Rundbord »Dommeren og konkurrenceretten«

De af Retten organiserede drøftelser vedrører evalueringen af forskellige systemer til retslig prøvelse inden for konkurrenceretten.

➤ (se side 63)

19. JUNI

adidas-dommen

Det EU-varemærke, som selskabet adidas har, og som består af tre parallelle striber i en hvilken som helst retning, er **ugyldigt**, da dette varemærke ikke på hele Unionens område har opnået fornødent særpræg ved brug ([T-307/17](#)).

➤ (se side 46)

24. JUNI

Dommen Kommissionen mod Polen

Den polske lovgivning om nedsættelse af **pensionsalderen for dommere ved den højeste domstol** er i strid med retsstatsprincippet, princippet om dommeres uafsættelighed og princippet om retsvæsenets uafhængighed ([C-619/18](#)).

➤ (se side 36)

Marian Weyo/shutterstock.com

8. JULI

Dommen *Kommissionen mod Belgien*

Belgien skal betale en tvangsbøde på 5 000 EUR pr. dag, idet Belgien ikke har givet Kommissionen underretning om foranstaltningerne til gennemførelse af direktivet om højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Det er første gang, at der pålægges en økonomisk sanktion for **manglende underretning om foranstaltninger til gennemførelse** af et direktiv i national ret ([C-543/17](#)).

fizkes/shutterstock.com

9. JULI

Anmodning om udtalelse vedrørende *Istanbulkonventionen*

Europa Parlamentet spørger, om forslagene vedrørende **Den Europæiske Unions tiltrædelse af Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet** er forenelig med traktaterne ([udtalelse 1/19](#)).

BigTunaOnline/shutterstock.com

10. JULI

Amazon-dommen

Amazon er forpligtet til at stille et **kommunikationsmiddel til rådighed for forbrugeren**, således at forbrugeren kan kontakte denne hurtigt og kommunikere effektivt med vedkommende ([C-649/17](#)).

► (se side 43)

11. JULI

Bisphenol A-dommen

Optagelsen af bisphenol A i REACH-forordningen som et **særligt problematisk stof** som følge af dets humane reproduktionstoksiske egenskaber bekræftes. Denne forordning blev vedtaget af Den Europæiske Union for bedre at beskytte folkesundheden og miljøet mod risiciene ved kemiske substanser ([T-185/17](#)).

➡ (se side 33)

SEPTEMBER

19. SEPTEMBER

Indvielse af det tredje tårn

Det nye tårn blev indviet af præsidenten, Koen Lenaerts, i overværelse af Hans Kongelige Højhed Storhertug Henri af Luxembourg, og af den luxembourgske premierminister, Xavier Bettel. Med sine 115 meter er det den **højeste bygning** i Luxembourg.

➡ (se side 64)

se videoen på YouTube

24. SEPTEMBER

Dommene Starbucks og Fiat Chrysler («tax rulings»)

Kommissionens afgørelse, hvorved den skattemæssige støtteforanstaltning, som **Nederlandene havde vedtaget til fordel for Starbucks**, blev erklæret ulovlig. Derimod frifindes Kommissionen i de søgsmål, som er blevet anlagt til prøvelse af den afgørelse, hvorved den støtteforanstaltning, som **Luxembourg havde vedtaget til fordel for Fiat Chrysler Finance Europe**, blev erklæret ulovlig ([T-755/15](#) og [T-759/15](#)).

➡ (se side 48)

25. SEPTEMBER

Kollokvium »Den Europæiske Unions Ret i den digitale tidsalder«

Et arrangement finder sted ved Domstolen for at fejre 30-årsdagen for oprettelsen af Den Europæiske Unions Ret.

■ (se side 65)

På Dolstolens YouTube-kanal findes en **jubilæumsfilm** fra jubilæet med interviews af medlemmer, som var med til at stifte Retten, og på CURIA-webstedet findes bogen **»Kollokviets akter«**.

se videoen på YouTube

26. SEPTEMBER

Delvis fornyelse af Retten og tiltrædelsen af nye dommere

Retten vokser inden for rammerne af **den delvise fornyelse og styrkelsen**. Udnævnes: Tuula Pynnä (Finland), Gerhard Hesse (Østrig), Mirela Stancu (Rumænien), Iko Nömm (Estland), Laurent Truchot (Frankrig), Johannes Christoph Laitenberger (Tyskland), Roberto Mastroianni (Italien), José Martín y Pérez de Nanclares (Spanien), Ornella Porchia (Italien), Miguel Sampol Pucurull (Spanien), Petra Škvařilová-Pelzl (Tjekkiet), Gabriele Steinfatt (Tyskland), Rimvydas Norkus (Litauen) og Tamara Perišin (Kroatien). Antallet af dommere ved Retten er **52**.

26. SEPTEMBER

Valg af Rettens præsident og vicepræsident

Efter den delvise fornyelse af Rettens medlemmer vælges **Marc van der Woude** (Nederlandene), Rettens vicepræsident siden 2016, til præsident for Retten af sine dommerkolleger for en periode på tre år. **Savvas Papasavvas** (Cypern), dommer ved Retten siden 2004, vælges til vicepræsident ligeledes for en periode på tre år.

OKTOBER

1. OKTOBER

Planet49-dommen

Af hensyn til beskyttelsen af personoplysninger kan **cookies** til indsamling af oplysninger om internetbrugerne kun placeres med deres udtrykkelige og aktive **samtykke** ([C-673/17](#)).

► (se side 39)

7. OKTOBER

Tiltrædelsen af to nye dommere ved Domstolen

Et højtideligt retsmøde finder sted ved Den Europæiske Unions Domstol i anledning af edslæggelsen og tiltrædelsen af dommerne **Niilo Jääskinen**, som afløser for Allan Rosas (Finland), og **Nils Wahl** som afløser for Carl Gustav Fernlund (Sverige).

19. OKTOBER

»Åbent hus«

Med **4 825 besøgende** var »Åbent hus« 2019 en hidtil uset succes.

► (se side 65)

21. OKTOBER

Indbringelse for Retten af sagen *Wagenknecht mod Det Europæiske Råd*

Et medlem af det tjekkiske senat anklager Det Europæiske Råd for ikke at tage hensyn til den tjekkiske premierministers **interessekonflikt** i forbindelse med tildelingen af **EU-støtte** ([T-715/19](#)).

24. OKTOBER

*Rubik's cube-*dommen

Retten erklærer **varemærket**, som består i udformningen af den berømte terning, **ugyldigt**. Begrundelse: Terningens form er udelukkende dikteret af dens tekniske funktion ([T-601/17](#)).

➡ (se side 46)

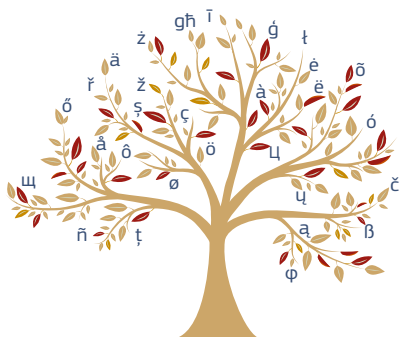
NOVEMBER

8. NOVEMBER

Indbringelse for Domstolen af sagen *Kommissionen mod Ungarn*

Kommissionen bestrider den ungarske lovgivning kaldet **»Stop Soros«**, som bl.a. indeholder automatisk afslag på asylansøgninger indgivet af personer, der er ankommet til Ungarn via et sikkert tredjeland og ændringen til en strafbar handling af **støtte ydet til asylansøgere**, hvis ansøgning ikke kan antages ([C-821/19](#)).

13. OG 14. NOVEMBER

Seminar »Forsvar for og illustration af flersprogethed«

Domstolen inviterer personligheder fra så forskellige universer som filosofi, jura og videnskab for at vise dem, hvorledes en flersproget retsinstans fungerer i dagligdagen, og for at lægge grunden til et fremtidigt samarbejde **til forsvar for de værdier, som flersprogetheden repræsenterer.**

■ (se side 66)

14. NOVEMBER

Edsaflæggelse for to nye medlemmer af Revisionsretten

Som følge af den delvise fornyelse af Revisionsretten er **Ivana Maletić** (Kroatien) og **Viorel Ștefan** (Rumænien) indtrådt i embedet ved Revisionsretten, idet de højtideligt forpligtede sig til at udføre deres hverv i fuldkommen uafhængighed og i Unionens almene interesse.

18. OG 19. NOVEMBER

Seminar for dommere

Dette seminar, som afholdes hvert år, samler højtstående nationale dommere fra alle medlemsstater og medlemmerne af institutionen for at **drøfte forskellige spørgsmål vedrørende EU-retten.**

■ (se side 67)

19. NOVEMBER

Udviklingen i Den Europæiske Unions Domstolsnetværk

Domstolen giver **fri adgang** via sin internetside til procesdokumenter og litteratur fra Den Europæiske Unions Domstolsnetværk.

➤ (se side 75)

1. DECEMBER

10-årsdagen for Lissabontraktaten

Knæsettelsen af **Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder** udgør et af Lissabontraktatens vigtigste bidrag. For Domstolen har det indebåret en række ændringer, såsom måden, hvorpå medlemmer udnævnes, og borgernes adgang til domstolene. **Traktatbrudsproceduren** giver nu også mulighed for at pålægge en medlemsstat økonomiske sanktioner allerede efter den første traktatsbrudsdom.

3. DECEMBER

Seminaret »EU and UN Sanctions : an EU perspective«

Retten er vært for et seminar organiseret af det finske formandsskab for Rådet for Den Europæiske Union, Europa-Kommissionens Tjeneste for Udenrigspolitiske Instrumenter og EU-Udenrigstjenesten med deltagelse af en delegation fra Ombudsmanden for De Forenede Nationer.

19. DECEMBER

Airbnb-dommen

Frankrig kan ikke kræve af Airbnb, at selskabet er i besiddelse af et erhvervsbevis som ejendomsformidler, idet Frankrig ikke har givet Kommissionen **meddelelse om dette krav** i overensstemmelse med **direktivet om elektronisk handel** ([C-390/18](#)).

19. DECEMBER

Niki Luftfahrt-dommen

Et luftfartsselskab er ansvarlig for **skader forvoldt en passager, da et bæger med varm kaffe væltede**. Det er ikke nødvendigt, at denne ulykke er en typisk risiko ved flyvning ([C-532/18](#)).

19. DECEMBER

Junqueras Vies-dommen

En **person valgt til Europa-Parlamentet** opnår status som medlem af denne institution fra den officielle bekendtgørelse af valgresultaterne og nyder fra dette tidspunkt de til denne status knyttede immuniteter (herunder rejseimmunitet, som giver den nyvalgte mulighed for at tage til Parlamentet og deltage i den konstituerende plenarforsamling). Hvis en national retsinstans skønner det nødvendigt at opretholde varetægtsfængslingen af dette medlem, tilkommer det denne at anmode Parlamentet om at ophæve denne immunitet ([C-502/19](#)).

B | ÅRET I TAL

Institutionen i 2019

Fra et statistisk synspunkt har 2019 været usædvanlig i to henseender.

Det samlede antal afsluttede sager ved de to retsinstanser ligger tæt på det foregående års historiske niveau (1 739 sager mod 1 769 i 2018).

Det samlede antal indbragte sager ved de to retsinstanser når derimod et hidtil uset niveau, nemlig 1 905 sager (mod 1 683 i 2018 og 1 656 i 2017).

Denne arbejdsmængde kommer ligeledes til udtryk i virksomheden for de administrative tjenestegrene, der dagligt yder deres støtte til retsinstanserne.

RESSOURCER

429

MIO. EUR

for budgettet 2019

DOMSTOLEN

1

DOMMER
PR. MEDLEMSSTAT

11

**GENERAL-
ADVOKATER**

RETTE

2

DOMMERE
PR. MEDLEMSSTAT (FRA SEPTEMBER 2019)

2 256

**TJENESTEMÆND
OG MIDLERTIDIGT
ANSATTE**

1 367 = 61%
889 = 39%

Repræsentationen af kvinder i ledende stillinger i administrationen placerer Domstolen over gennemsnittet i de europæiske institutioner.

Der sidder kvinder på:

54%

af administratorstillingerne

39%

af lederstillingerne (i mellemliderstillinger og på ledelsesniveau)

RETSÅRET

(ALLE RETSINSTANSER)

1 905

ANLAGTE SAGER

1 739

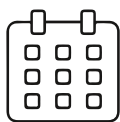
AFSLUTTEDE SAGER

2 500

VERSERENDE SAGER

168 286

PROCESDOKUMENTER REGISTRERET I JUSTITSKONTORERNES
REGISTRE

RETSSAGERNES
GENNEMSNITLIGE
varighed ca.

15,6 måneder

Domstolen **14,4** måneder

Retten **16,9** måneder

3 199

retsmeddelelser offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*

PROCENTDELEN AF PROCESDOKUMENTER INDGIVET VIA E-CURIA:

Domstolen 80%

Retten 93%

Antallet af brugerkonti
på applikationen e-Curia 6 588

e-Curia er en applikation udviklet af Den Europæiske Unions Domstol. Den giver repræsentanterne for parterne (i sager for Domstolen og Retten) samt de nationale domstole i forbindelse med en anmodning om præjudiciel forelæggelse for Domstolen mulighed for at udveksle procesdokumenter med Justitskontorerne ad elektronisk vej.

Se video på YouTube

SPROGTJENESTEGRENENE

Som flersproget institution skal Domstolen være i stand til at behandle en sag, uanset hvilket officielt EU-sprog den er anlagt på. Domstolen skal derefter sikre, at dens retspraksis offentliggøres på alle disse sprog.

24 PROCESSPROG, DVS.

552 SPROGKOMBINATIONER

600 JURIST-LINGVISTER TIL AT OVERSÆTTE
DE SKRIFTLIGE DOKUMENTER

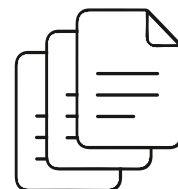

Ved Domstolen oversættes der efter en bindende sprogordning, som giver mulighed for at benytte alle Den Europæiske Unions 24 officielle sprog. Alle dokumenterne til oversættelse er juridiske tekster af høj faglig karakter. Derfor beskæftiger Domstolens sprogjeneste udelukkende **jurist-lingvister** med en afsluttet juridisk uddannelse og et indgående kendskab til mindst to officielle sprog foruden deres modersmål.

Arbejdsmængden (antallet af sider til oversættelse): **1 245 000 sider**

Sider bearbejdet af oversættelsestjenesten

1 265 000

Spareforanstaltninger vedtaget af retsinstanserne
for at reducere behovet for oversættelse:

580 000 sider

71 TOLKE TIL RETSMØDER
OG MØDER

617 RETSMØDER OG
MØDER, HVOR DER
ER GJORT BRUG AF
SIMULTANTOLKNING

Se video på YouTube

ÅBEN FOR JURIDISKE FAGPERSONER OG BORGERE

**DOMSTOLEN HAR
TAGET IMOD**

2 824

**NATIONALE DOMMERE I FORBINDELSE MED SEMINARER,
UDDANNELSE, BESØG OG PRAKTIKOPHOLD**

CA.

23 000 **BESØGENDE
VED DOMSTOLEN**

- JURIDISKE FAGPERSONER
- JOURNALISTER
- STUDERENDE
- BORGERE

ARBEJDET VED DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL

Alex Yuzhakov/shutterstock.com

A | ET TILBAGEBLIK PÅ ÅRETS VIGTIGE DOMME

Sundhed og miljø

Se video på YouTube

Forurening af luft, jord og vand samt de risici, der er forbundet med farlige stoffer, udgør en global udfordring. Den Europæiske Unions medlemsstater har forenet sig med henblik på at bekæmpe disse forringelser ved på EU-plan at indføre strenge regler og bl.a. fælles grænseværdier.

.....

Adspurgte af en belgisk ret, som flere indbyggere i **Hovedstadsregionen Bruxelles** havde rettet henvendelse til, forklarede Domstolen, at direkte berørte borgere ad rettens vej kan få efterprøvet valget af placeringen af **stationer til måling af luftkvaliteten** og kræve, at alle nødvendige foranstaltninger træffes over for den pågældende myndighed. Desuden præciserede Domstolen, at der med henblik på genoprettelsen af en god luftkvalitet skal træffes egnede foranstaltninger, så snart en grænseværdi overskrides ved blot ét prøvetagningssted i en given zone.

► Dom Craeynest m.fl. af 26 juni 2019, C-723/17

Hvad mere specifikt angår de **grænseværdier for nitrogendioxid**, som havde været gældende siden 2010, fastslog Domstolen i en af Kommissionen anlagt sag, at Frankrig systematisk og vedvarende havde overskredet dem i flere bymæssige områder og zoner, bl.a. i **Paris, Lyon, Marseille og Strasbourg**. Endvidere skulle Frankrig have truffet de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at overskridelsesperioden blev kortest mulig.

► Dom Kommissionen mod Frankrig af 24. oktober 2019, sag C-636/18

Et EU-direktiv af 1999 om deponering af affald tager sigte på at forebygge eller i videst muligt omfang begrænse den belastning, som nedgravning af affaldet i jorden har på miljøet eller på den menneskelige sundhed. Med henblik herpå skulle medlemsstaterne senest i 2009 have bragt de deponeringsanlæg, der var etableret på deres område, i overensstemmelse med direktivets strenge tekniske krav eller have lukket dem. I 2015 havde **Italien** fortsat ikke truffet de nødvendige foranstaltninger med hensyn til **44 deponeringsanlæg**: I en af Kommissionen anlagt sag fastslog Domstolen, at denne medlemsstat havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EU-retten.

► Dom Kommissionen mod Italien af 21. marts 2019, sag C-498/17

Med hensyn til spørgsmålet om grundvandsforureningen forårsaget af **nitrat**, der stammer fra landbruget, fandt Domstolen, at **private personer og direkte berørte enheder** skal kunne kræve af de kompetente myndigheder, at de vedtager de nødvendige foranstaltninger, så længe nitratindholdet overskrider eller risikerer at overskride grænseværdien på 50 mg/l ved ét eller ved flere målesteder (såfremt udledningen af kvælstofforbindelser bidrager væsentligt til forurening af det omhandlede grundvand).

► Dom Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland af 3. oktober 2019, sag C-197/18

I henhold til EU-retten skal ethvert projekt, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet, undergives en **vurdering af indvirkningerne** heraf, inden det godkendes. I 2008 havde Domstolen i en af Kommissionen anlagt sag fastslået, at **Irland** havde tilsidesat denne forpligtelse, idet konstruktionen af en **vindmøllepark** var blevet godkendt, uden at den nævnte vurdering af indvirkningerne heraf var blevet foretaget forinden. For at afhjælpe en sådan undladelse skal vurderingen foretages efterfølgende, i givet fald efter anlæggets ibrugtagning. Den kan føre til, at godkendelsen ændres eller trækkes tilbage. I 2018 anlagde Kommissionen en efterfølgende sag mod Irland, som fortsat ikke havde foretaget en sådan vurdering. Domstolen tilpligtede derfor Irland at betale et fast beløb på 5 mio. EUR og en tvangsbøde på 15 000 EUR pr. dag fra datoen for afsigelsen af denne anden dom til datoen for opfyldelse af den dom, der blev afsagt i 2008.

► Dom Kommissionen mod Irland af 12. november 2019, sag C-261/18

I januar 2017 optog Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) **bisphenol A** på listen over de stoffer med meget problematiske egenskaber, der var kandidater til at blive underlagt en godkendelse, på grund af dens toksicitet for reproduktionen. Klassifikationen af bisphenol A på denne liste indebærer retlige forpligtelser for leverandørerne af et produkt, der indeholder et sådant stof, og nærmere bestemt meddelelsesforpligtelser over for aktørerne i forsyningskæden og slutforbrugerne. I juli 2017 blev bisphenol A på grund af sine hormonforstyrrende egenskaber på ny klassificeret som stof med meget problematiske egenskaber for den menneskelige sundhed. Ved at frifinde Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) i to sager, der var blevet anlagt af en sammenslutning, der repræsenterede europæiske plastproducenter, bl.a. fire selskaber, der udøvede virksomhed inden for markedsføring af bisphenol A, bekræftede Retten optagelsen af dette stof på »kandidatlisten« over stoffer, og dette selv om det anvendes som et isoleret mellemprodukt.

► Dom PlasticsEurope mod ECHA af 11. juli 2019, sag T-185/17

► Dom PlasticsEurope mod ECHA af 20. september 2019, sag T-636/17

Space-Kraftu/shutterstock.com

Migranternes rettigheder og forpligtelser

Migrationskrisen i Europa fortsætter med at rejse adskillige spørgsmål. Ved flere lejligheder havde Domstolen lejlighed til at behandle sager vedrørende asylansøgninger og behandlingen heraf. EU-retten fastsætter de standarder, som tredjelandstatsborgere eller statsløse skal opfylde for at kunne anerkendes som personer med international beskyttelse (»flygtningedirektivet«). Den fastsætter endvidere regler vedrørende de fælles standarder og procedurer, der finder anvendelse i medlemsstaterne, for tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold (»tilbagesendelsesdirektivet«). EU-retten fastsætter ligeledes regler vedrørende fordelingen mellem medlemsstaterne af ansvaret for at behandle asylansøgninger (»Dublin III«-forordningen).

I Frankrig blev Abdelaziz Arib, der er marokkansk statsborger, og som var mistænkt for at være indrejst ulovligt i det franske område, kontrolleret i nærheden af den spanske grænse i løbet af perioden med midlertidig genindførelse af **kontrol ved de indre grænser** som følge af en alvorlig trussel mod den offentlige orden eller den indre sikkerhed. På det af Cour de Cassation (kassationsdomstol, Frankrig) forelagte spørgsmål om, hvorvidt Frankrig kunne beslutte ikke at anvende den i tilbagesendelsesdirektivet fastsatte procedure over for Abdelaziz Arib, fastslog Domstolen, at **en medlemsstats indre grænse, ved hvilken der er genindført kontrol, ikke kan sidestilles med en ydre grænse.**

► [Dom Arib af 19. marts 2019, sag C-444/17](#)

I en anden sag fik tre indehavere af eller ansøgere om flygtningestatus deres status tilbagekaldt eller afslag på denne status af grunde knyttet til **beskyttelsen af sikkerheden** eller samfundet i værtsmedlemsstaten. Domstolen fandt, at så længe en tredjelandstatsborger eller en statsløs har **en velbegrunnet frygt for forfølgelse i sit hjemland**, skal den pågældende anses for »flygtning« **som omhandlet i flygtningedirektivet og Genèvekonventionen**, og dette gælder, uanset om vedkommende formelt er blevet indrømmet flygtningestatus.

► [Dom M, X og X af 14. maj 2019, sag C-391/16 m.fl.](#)

»Dublin III«-forordningen fastsætter kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne. Inden for rammerne af Brexit fastslog Domstolen, at **en medlemsstat**, der har meddelt **sin beslutning om at udtræde af Unionen, forbliver den ansvarlige medlemsstat i Dublin III-forordningens forstand**. Det tilkommer imidlertid hver enkelt medlemsstat at fastsætte de omstændigheder, hvorunder den ønsker at acceptere selv at behandle en ansøgning om international beskyttelse, som den ikke er ansvarlig for.

► Dom M.A. m.fl. af 23. januar 2019, sag C-661/17

Endelig præciserede Domstolen, som en tysk ret havde forelagt spørgsmål vedrørende anvendelsen af Dublin III-forordningen, at en asylansøger kan overføres til den medlemsstat, der primært er ansvarlig for behandlingen af den pågældendes ansøgning, **medmindre de forventelige levevilkår medfører, at vedkommende dér vil lide alvorlige materielle afsavn, som er i strid med princippet om forbud mod umenneskelig eller nedværdigende behandling**. Med andre ord kan en medlemsstat afslå at overføre asylansøgere til den medlemsstat, som er ansvarlig for behandlingen af ansøgningen, når der dér foreligger systemfejl.

► Dom Jawo m.fl. af 19. marts 2019, sag C-163/17 m.fl.

Retsstaten

Se video på YouTube

Retsstaten er en af de værdier, der er fælles for medlemsstaterne i Unionen, og hvorpå denne er bygget (artikel 2 TEU). Den er baseret på konceptet om, at ingen er hævet over loven, og er i det væsentlige knyttet til lovlighed, lighed for loven, retssikkerhed, forbud mod vilkårlighed, adgang til uafhængig og upartisk domstolsprøvelse samt iagttagelse af menneskerettighederne, idet disse er principper, som er sikret ved Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

I 2019 udtalte Domstolen sig flere gange om retsstatsbegrebet, bl.a. for så vidt angår den dømmende magts uafhængighed i forhold til den udøvende og den lovgivende magt. Retten havde for sin del lejlighed til at efterprøve lovligheden af EU-institutionernes retsakter i lyset af iagttagelsen af de grundlæggende rettigheder.

.....

Inden for rammerne af to traktatbrudssøgsmål anlagt af Kommissionen fastslog Domstolen, at **den polske retsvæsensreform** af 2017 — for så vidt angår **pensionsalderen** for dommere og offentlige anklagere — og den polske lov af 2018, hvorved pensionsalderen for dommere ved den øverste domstol blev sat ned, udgør et indgreb i den dømmende magts uafhængighed ved at fastsætte en mulighed for at **forblive i stillingen ud over denne alder på grundlag af en skønsmæssig tilladelse fra Republikken Polens præsident**.

► Dom Kommissionen mod Polen af 5. november 2019, sag C-192/18

► og Dom Kommissionen mod Polen af 24. juni 2019, sag C-619/18

Domstolen fandt desuden, at **den nye disciplinæraftdeling ved den øverste domstol i Polen**, som blev oprettet i 2017, skal opfylde kravet om dommernes uafhængighed. I modsat fald kan den ikke udøve sin kompetence i de tvister, der vedrører pensioneringen af dommere ved den øverste domstol.

► Dom A.K. m.fl. af 19. november 2019, sag C-585/18 m.fl.

I øvrigt anførte Domstolen, at **den tyske anklagemyndighed, i modsætning til den øverste anklager i Litauen og de offentlige anklagere i Frankrig, ikke frembyder en uafhængighedsgaranti**, der er tilstrækkelig til at kunne udstede en europæisk arrestordre.

► [Dom OG m.fl. af 27. maj 2019, sag C-508/18 m.fl.](#)

► [Dom JR m.fl. af 12. december 2019, sag C-566/19 PPU m.fl.](#)

Domstolen anerkendte imidlertid **gyldigheden af europæiske arrestordrer**, der er udstedt af anklagemyndighederne, og som direkte eller indirekte risikerer at være underlagt en ministers ordrer, eller der sågar er udstedt af en administrativ myndighed, for så vidt som de nævnte arrestordrer forinden eller efterfølgende efterprøves af uafhængige domstole. Den anerkendte ligeledes gyldigheden af arrestordrer udstedt med henblik på fuldbyrdelsen af en straf, der allerede har været genstand for en dom, selv om den udstedende myndighed ikke er en domstol, og dette gælder også, når der ikke er fastsat nogen domstolskontrol af denne myndigheds afgørelse.

► [Dom NJ af 9. oktober 2019, sag C-489/19 PPU](#)

► [Dom XD af 12. december 2019, sag C-625/19 PPU](#)

► [og Dom ZB af 12. december 2019, sag C-627/19 PPU](#)

Ved en række domme annullerede Retten Rådets afgørelser om at **indefryse midlerne** tilhørende syv ukrainske personligheder, herunder Viktor Fedorovych Yanukovych, Ukraines tidligere præsident, som i denne stat var genstand for straffesager for uretmæssig tilegnelse af offentlige midler. Retten kritiserede bl.a. Rådet for ikke at have kontrolleret, at de ukrainske myndigheder under disse sager havde iagttaget den grundlæggende ret til forsvar og den grundlæggende ret til en effektiv domstolsbeskyttelse.

► [Dom Yanukovych mod Rådet m.fl. af 11. juli 2019, sag T-244/16 m.fl.](#)

Alexander Supertramp / Shutterstock.com

Beskyttelse af personoplysninger og internet

Se video på YouTube

Formålet med Unionens regler vedrørende beskyttelse af personoplysninger er at opstille en solid og sammenhængende ramme for beskyttelse af oplysninger, uanset hvordan disse indsamles (onlinekøb, banklån eller jobsøgning). Disse regler finder anvendelse på såvel de virksomheder som de offentlige og private organisationer, der har hjemsted i eller uden for EU, og som tilbyder varer eller tjenesteydelser, såsom Facebook eller Amazon, når de anmoder om eller genanvender unionsborgeres personoplysninger. I 2019 udtalte Domstolen sig flere gange om det ansvar, der er knyttet til indsamlingen og behandlingen af personoplysninger, bl.a. for så vidt angår onlinedata.

.....

I en sag, der vedrørte en persons anmodning om at slette **en kommentar**, der kunne krænke personens ære, og som en bruger havde offentliggjort **på Facebook**, fandt Domstolen således, at EU-retten ikke er til hinder for, at en hosting-udbyder som Facebook pålægges at fjerne eller hindre adgangen til ethvert indhold, der er identisk med eller under visse omstændigheder svarer til indholdet af information, der tidligere er erklæret ulovlig af domstolene. Dette påbud kan sågar have virkninger i hele verden i medfør af gældende folkeret, som det tilkommer medlemsstaterne at tage hensyn til.

► Dom *Eva Glawischnig-Piesczek mod Facebook Ireland Limited* af 3. oktober 2019, sag C-18/18

EU-retten har ligeledes til formål at beskytte brugeren mod indgreb i dennes privatsfære, herunder mod risikoen for, at skjulte identifikatorer eller andre tilsvarende anordninger kommer ind i brugerens informationsteknologiudstyr uden dennes viden. I denne sammenhæng satte Domstolen punktum for debatten om tilkendegivelse af samtykke til lagring og anvendelse af navigationsfiler, der benævnes »cookies«. Endelig fandt Domstolen, at det samtykke, som brugeren af et internetwebsted skal give til placeringen og konsultationen af cookies på brugerens udstyr, skal være specifikt, og at det ikke kan afgives gyldigt ved hjælp af et forudafkrydset felt, som denne bruger skal vælge fra for at nægte at give sit samtykke.

► [Dom Planet49 GmbH af 1. oktober 2019, sag C-673/17](#)

På området for følsomme oplysninger førte præjudicielle spørgsmål fra det franske Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Frankrig) Domstolen til at præcisere sin praksis. Den fastslog, at forbuddet mod at behandle visse kategorier af følsomme personoplysninger også omfatter søgemaskineudbydere som Google. Når der til udbyderen af en sådan søgemaskine indgives **en anmodning om fjernelse**, der vedrører et link til et websted, hvor følsomme oplysninger offentliggøres, skal denne foretage en afvejning mellem de grundlæggende rettigheder for den person, som anmoder om fjernelsen, og de grundlæggende rettigheder for de internetbrugere, der potentielt kunne være interesserede i denne information.

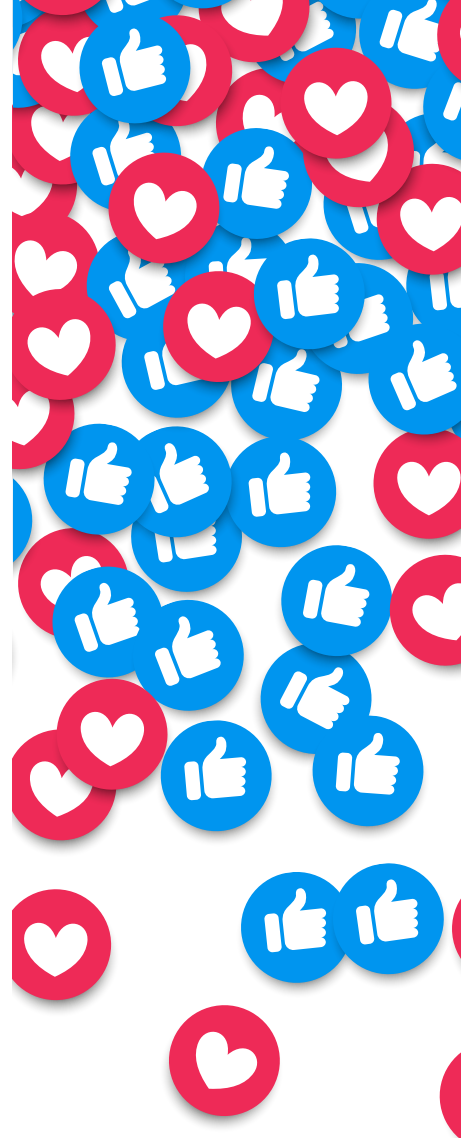
► [Dom GC m.fl. af 24. september 2019, sag C-136/17](#)

I en anden sag vedrørende Google og **en anmodning om fjernelse** fandt Domstolen, at EU-retten ikke pålægger udbyderen af en søgemaskine at foretage en sådan fjernelse på alle udgaver af sin søgemaskine. Udbyderen er imidlertid forpligtet til at foretage en sådan **fjernelse på de udgaver af søgemaskinen, som svarer til alle EU-medlemsstaterne**, og til at træffe foranstaltninger, der gør det muligt at forhindre eller i høj grad at afholde de internetbrugere, der foretager en søgning på den registreredes navn fra en af medlemsstaterne, fra – ud fra resultaterne og via en udgave af denne søgemotor, som befinder sig »uden for Unionen« – at få adgang til de links, som er genstand for denne anmodning om fjernelse.

► [Dom Google LLC af 24. september 2019, sag C-507/17](#)

Endelig fastslog Domstolen i en sag, som vedrørte en virksomhed, der solgte tøj online, og som havde integreret **»synes godt om«-knappen fra Facebook** på sit websted, at webstedets operatør sammen med Facebook kan være medansvarlig for indsamlingen og transmissionen til Facebook af personoplysninger vedrørende webstedets besøgende. Derimod er webstedets operatør principielt ikke ansvarlig for Facebooks efterfølgende behandling af disse oplysninger.

► [Dom Fashion ID GmbH af 29. juli 2019, sag C-40/17](#)

Beskyttelse af arbejdstageres rettigheder

Se video på YouTube

EU-retten sikrer beskyttelsen af arbejdstageres rettigheder på flere måder. Den sikrer anvendelsen af ligebehandlingsprincippet på beskæftigelsesområdet ved at fastsætte et forbud mod forskelsbehandling på grund af bl.a. religion og ved at fastsætte regler om lige løn til mænd og kvinder. Ved EU-retten tilrettelægges koordineringen af de sociale sikringsordninger, der har til formål samtidig at sikre gennemførelsen af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder på dette område. Desuden fastsætter EU-retten talrige regler om udførelsen af ansættelseskontrakter, såsom tilrettelæggelse af arbejdstiden, og om forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed. Endelig sikrer den de liberale erhvervs bevægelighed inden for Unionen.

.....

I **Østrig** er **langfredag** alene en **betalt** helligdag for medlemmer af de protestantiske kirker med augsburgsk eller schweizisk trosbekendelse, den gammelkatolske kirke og den protestantisk-metodistiske kirke: Et medlem, der arbejder på denne dag, har ret til en supplerende helligdagsgodtgørelse. En person, der var arbejdstager hos Cresco Investigation, og som ikke var medlem af nogen af de pågældende kirker, anlagde sag mod sin arbejdsgiver. Domstolen fastslog, at den omstændighed, at tildelingen af en betalt helligdag langfredag kun er forbeholdt arbejdstagere, som tilhører bestemte kirker, udgør **en i henhold EU-retten forbudt forskelsbehandling på grund af religion**.

► Dom Cresco Investigation af 22. januar 2019, sag C-193/17

I **Spanien** blev størrelsen af en pensionists pension beregnet af Instituto Nacional de la Seguridad Social (det nationale institut for social sikring) under hensyntagen til, at hun havde været **deltids**ansat i en væsentlig del af sit arbejdsliv. Domstolen fastslog, at den spanske lovgivning havde negative virkninger for deltidsansatte i forhold til fuldtidsansatte, hvilket udgør **indirekte forskelsbehandling, der stiller kvindelige arbejdstagere særlig ufordelagtigt**.

► Dom Villar Láziz af 8. maj 2019, sag C-161/18

I **Frankrig** anfægtede en arbejdstager måderne for beregning af den fratrædelsesgodtgørelse og den ydelse under omskolingsorlov, som hendes arbejdstager udbetalte til hende i forbindelse med hendes afskedigelse, der fandt sted, mens hun var på **forældreorlov i form af nedsat arbejdstid**. Domstolen, for hvilken Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig) havde indgivet en anmodning om præjudiciel afgørelse, fastslog, at **den franske lov ikke var i overensstemmelse med princippet om lige løn til mænd og kvinder**, idet antallet af kvinder på **forældreorlov i form af nedsat arbejdstid** var betydeligt højere end antallet af mænd.

► Dom Praxair MRC af 8. maj 2019, sag C-486/18

I en anden sag var der blevet givet afslag på ansøgningen fra Eugen Bogatu, der var rumænsk statsborger med bopæl i Irland, om at modtage **irske familieydelse** for sine børn, bosat i Rumænien. Dette afslag var begrundet med, at han ikke opfyldte nogen af betingelserne for at kunne modtage familieydelse, eftersom han ikke udøvede lønnet beskæftigelse i Irland eller dér oppebar nogen bidragspligtig ydelse. I lyset af forordningen om **koordinering af de sociale sikringsordninger** fastslog Domstolen derimod, at EU-retten ikke kræver, at en person udøver lønnet beskæftigelse i en medlemsstat, for dér at modtage familieydelse for sine børn, som er bosat i en anden medlemsstat.

► Dom Bogatu af 7. februar 2019, sag C-322/17

Adspurgt af Audiencia Nacional (domstol i visse straffe-, forvaltnings- og arbejdsretlige sager, Spanien) fandt Domstolen, at medlemsstaterne skal forpligte deres arbejdstagere til at indføre et **system til måling af længden af den daglige arbejdstid**. Dette system skal være **objektivt, pålideligt og tilgængeligt**. Det sikrer den effektive virkning af de rettigheder, der følger af chartret og af arbejdstidsdirektivet, og som består i at sikre en bedre beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed.

► Dom CCOO af 14. maj 2019, sag C-55/18

I en græsk sag gav **advokatsamfundet i Athen** afslag på en anmodning om optagelse i det særlige register med henblik på udøvelse af advokaterhvervet, der var blevet indgivet af **en munk med status af advokat** i Cypern, eftersom hans status af munk var uforenelig med advokaterhvervet. Domstolen fastslog, at direktivet om advokaters etableringsret **er til hinder for det forbud, som er indeholdt i den græske lovgivning, der fastsætter en sådan uforenelighed**. Den manglende harmonisering af de faglige og etiske regler **begrunder ikke den manglende forenelighed med EU-retten**, bl.a. med proportionalitetsprincippet.

► Dom Monachos Eirinaios af 7. maj 2019, sag C-431/17

Forbrugerne

Se video på YouTube

Forbrugerbeskyttelse er en af Den Europæiske Unions vedvarende bekymringer. Unionen sikrer anvendelsen af regler, der beskytter forbrugerne, med henblik på at garantere deres sikkerhed og forbedre kendskabet til deres rettigheder. I 2019 skulle Domstolen ved flere lejligheder og på forskellige områder præcisere rækkevidden af disse rettigheder. Flypassagerernes rettigheder blev eksempelvis styrket i 2019.

.....

I sammenhæng med en flyvning med direkte tilsluttet flyforbindelse, der havde afgang fra en medlemsstat til et tredjeland via et andet tredjeland, og som havde været genstand for en samlet reservation, fandt Domstolen, at **det luftfartsselskab, der udførte den første flyvning**, var forpligtet til at **udbetale kompensation** til de passagerer, som var væsentligt forsinket ved ankomsten af den anden flyvning, der blev udført af et luftfartsselskab med hjemsted uden for Unionen. En passager, der ankommer til sit bestemmelsessted med en forsinkelse på tre timer eller mere, som **skyldes den anden flyvning**, som i kraft af en code sharing-aftale blev udført af et luftfartsselskab med hjemsted i et tredjeland, kan i henhold til EU-retten anlægge et søgsmål om kompensation mod det EU-luftfartsselskab, der udførte den første flyvning.

► Dom České aerolinie af 11. juli 2019, sag C-502/18

Tilsvarende fandt Domstolen, at et luftfartsselskab er forpligtet til at **udbetale kompensation** til passagerer for en forsinkelse på tre timer eller mere, selv om forsinkelsen skyldtes en beskadigelse af et dæk forårsaget af en skrue på startbanen. Ikke desto mindre er luftfartsselskabet kun forpligtet til at udbetale kompensation, **når det godtgøres, at selskabet ikke har anvendt alle de midler, som det rådede over, for at begrænse flyvningens forsinkelse.**

► Dom Germanwings af 4. april 2019, sag C-501/17

I en sag vedrørende **elektronisk handel** fandt Domstolen, at en platform som Amazon ikke under alle omstændigheder er forpligtet til at oplyse forbrugeren om et telefonnummer inden indgåelsen af en kontrakt. EU-retten forpligter den imidlertid til at **stille et kommunikationsmiddel til rådighed**, der gør det muligt for forbrugeren hurtigt at kontakte platformen og kommunikere effektivt med denne (online-kontaktformularer, internet-chat eller et system med opringning).

► [Dom Amazon EU af 10. juli 2019, sag C-649/17](#)

Hvad fortsat angår onlinekøb fastslog Domstolen ligeledes, at **forbrugeres fortrydelsesret** også gælder for køb af en **madræs**, hvis beskyttende folie er blevet fjernet efter leveringen. Ligesom det er tilfældet med beklædningsgenstande, kan det således antages, at den erhvervsdrivende er i stand til ved rengøring eller desinfektion at muliggøre, at madrassen udbydes til salg på ny, uden at det indebærer en risiko for de afgørende hensyn vedrørende hygiejne eller beskyttelse af sundheden. Ikke desto mindre hæfter forbrugeren for enhver forringelse af en vares værdi, som skyldes anden håndtering af varen, end hvad der er nødvendigt for at fastslå varens art, egenskaber og den måde, den fungerer på.

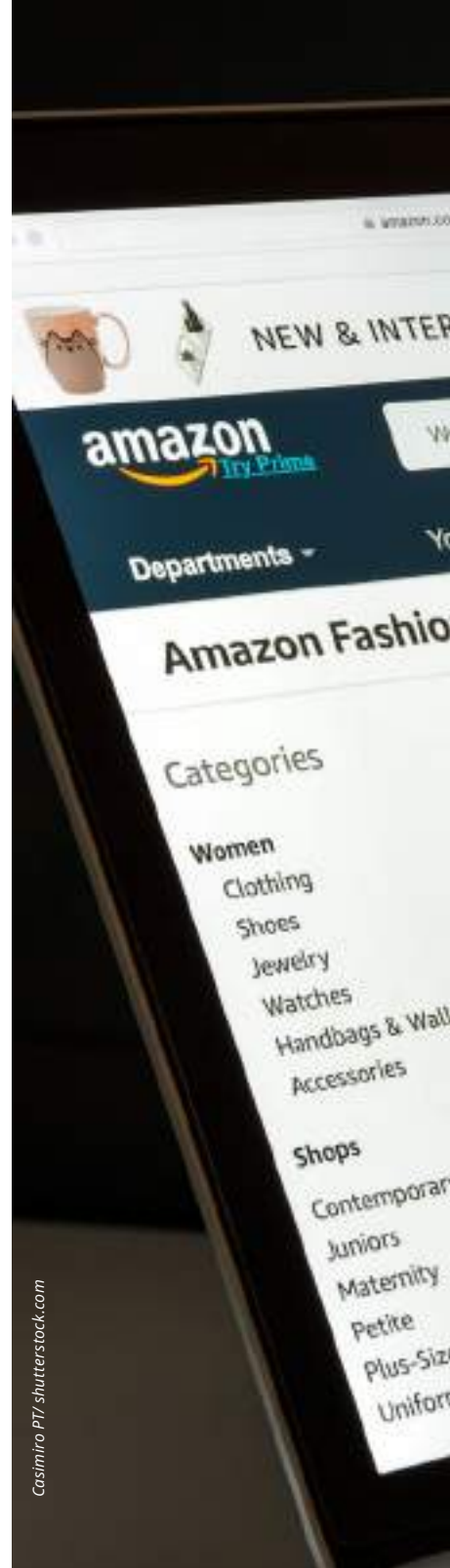
► [Dom slewo af 27. marts 2019, sag C-681/17](#)

I en sag vedrørende **betaling af en togbillet ved direkte debitering** fastslog Domstolen, at et aftalevilkår, der var indeholdt i de almindelige befordringsbetingelser hos det tyske jernbaneselskab Deutsche Bahn, og som kun gjorde det muligt for brugerne at udnytte den direkte SEPA-debiteringsordning, hvis de havde bopæl i Tyskland, var i strid med EU-retten. Dette krav om bopæl på det nationale område udpeger således indirekte, i hvilken medlemsstat denne betalingskonto skal være placeret, hvilket er udtrykkeligt forbudt for betalingsmodtageren.

► [Dom Verein für Konsumenteninformation af 5. september 2019, sag C-28/18](#)

Siden 2015 har **Tyskland** haft regler, der fastsætter indførelse af **en afgift for anvendelsen** af personmotorkøretøjer **på forbundsveje**, herunder motorveje. Alle ejere af køretøjer, der er indregistreret i Tyskland, skulle således betale denne afgift i form af en årlig vignet. For køretøjer indregistreret i udlandet skulle afgiften kun betales ved anvendelse af motorvejene. Samtidig fastsatte Tyskland, at ejere af køretøjer, der var indregistreret i Tyskland, skulle have ret til en fritagelse for afgiften, der mindst svarede til den betalte afgift. Domstolen fastslog, at den økonomiske byrde i praksis kun påhvilede ejere og førere af køretøjer, der var indregistreret i andre medlemsstater. Følgelig anså den denne afgift for at være udtryk for forskelsbehandling og dermed for at være i strid med EU-retten.

► [Dom Østrig mod Tyskland af 18. juni 2019, sag C-591/17](#)

Casimiro PT/shutterstock.com

Endelig fandt Domstolen i en sag, der vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt udstedelsen af **EU-mærket »økologisk landbrug«** til produkter fremstillet af dyr, som har været genstand for **en rituel slagtning uden bedøvelse**, er forenelig med EU-retten, at en sådan praksis ikke overholder de højest mulige standarder for dyrevelfærd. Følgelig fastslog den, at de EU-retlige regler ikke tillader anvendelse af EU-logoet for økologisk produktion på produkter fremstillet af dyr, som har været genstand for en sådan slagtning.

► Dom Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs af 26. februar 2019, sag C-497/17

Copyright

Intellektuel ejendomsret

Den Europæiske Union har indført et meget effektivt system til beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, som indeholder egnede instrumenter til beskyttelse og derefter forsvar af varemærker, patenter og design samt litterære og kunstneriske værker. Disse regler bidrager som helhed til virksomheders konkurrenceevne, jobskabelse, finansiering af forskning og støtte til innovation. I 2019 greb Retten og Domstolen flere gange ind på dette område, bl.a. ved domme, der præciserede dels de betingelser, hvorunder registreringen af et EU-varemærke kan godkendes, dels konturerne af krænkelsen af design eller af beskyttede geografiske betegnelser.

.....

Hvad angår registreringen af et EU-varemærke præciserede Retten, at ond tro, der har en indvirkning på en ansøgning om registrering af et varemærke, skal medføre, at registreringen er ugyldig. Det omhandlede mærke udgjordes af fornavnet på fodboldspilleren Neymar Da Silva Santos Júnior. Denne fik medhold i, at registreringen skulle erklæres ugyldig, idet Retten fandt, at det var utænkeligt, at ansøgeren på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om varemærket **NEYMAR** ikke kendte til fodboldspilleren. Desuden fastslog Retten, at der ikke var nogen anden grund, der kunne forklare ansøgningen om registrering af det anfægtede varemærke, end ønsket om at snylte på fodboldspillerens omdømme.

► Dom *Moreira mod EUIPO* — *Neymar Da Silva Santos Júnior*
af 14. maj 2019, sag T-795/17

I en sag, der vedrørte et varemærke, der var blevet indgivet af selskabet **adidas**, og som består af tre parallelle striber med samme indbyrdes afstand og samme bredde, som placeres på varen i en hvilken som helst retning, bekræftede Retten, at det pågældende varemærke var ugyldigt, idet adidas ikke havde bevist, at der var sket brug af dette særlige varemærke på hele EU's område, eller at det på hele dette område havde opnået fornødent særpræg som følge af brugen heraf.

► Dom adidas mod EUIPO — Shoe Branding Europe af 19. juni 2019, sag T-307/17

Et andet begreb fra varemærkeretten, som Retten skulle træffe afgørelse om, var den udformning, hvis væsentlige kendetegn er nødvendige for at opnå et teknisk resultat. Det varemærke, som Retten skulle vurdere, var et figurmærke, der repræsenterede **Rubiks terning**. Dens registrering blev erklæret ugyldig, idet Retten fastslog, at det væsentlige kendetegn, der bestod af sorte linjer, der krydsede hinanden lodret og vandret på hver side af terningen, hvorved siderne blev delt op i ni små terninger af samme størrelse og fordelt i rækker af tre, var nødvendigt for at opnå det ønskede tekniske resultat.

► Dom Rubik's Brand Ltd mod EUIPO af 24. oktober 2019, sag T-601/17

På området for varemærker er der en mulighed for at gøre indsigelse mod en ansøgning om registrering, når der foreligger en risiko for forveksling mellem det tegn, som ønskes registreret, og et tidligere varemærke. Indehaveren af **varemærket »CHIARA«** havde således gjort indsigelse mod registreringen af et tegn, der bestod af de to ordbestandde CHIARA FERRAGNI i sorte blokbogstaver, idet bogstaverne »i« var skrevet med fed skrift, og af en figurbestanddel, der var placeret oven over ordbestanddelene, og som bestod af et design, der forestillede et øje med lange sorte øjenvipper. Retten fastslog, at tegnene kun havde en svag grad af visuel og fonetisk lighed, og at de ud fra en begrebsmæssig synsvinkel var forskellige. Da de pågældende produkter (tasker og beklædningsgenstande) typisk bliver solgt i selvbetjeningsbutikker, hvor køb hovedsagelig er baseret på et visuelt valg, udelukker forskellene mellem de to varemærker desuden, at forbrugerne kan være af den opfattelse, at produkterne har samme oprindelse.

► Dom Serendipity m.fl. (»Chiara Ferragni«) mod EUIPO af 8. februar 2019, sag T-647/17

Retten skulle ligeledes behandle et spørgsmål om designretten vedrørende en scootermodel. Det drejede sig for Retten om at afgøre, om EF-designet af en **scooter** ejet af et kinesisk selskab gengav de karakteristiske træk for modellen **Vespa LX** fra det italienske selskab Piaggio. Retten sammenlignede de to modeller og fastslog, at de to scootere frembød forskellige helhedsindtryk, og at den førstnævnte havde en individuel karakter i forhold til den sidstnævnte. Mens scooteren fra det kinesiske selskab nemlig var domineret af hovedsageligt kantede linjer, havde scooteren Vespa LX fortrinsvis afrundede linjer. Retten frifandt derfor Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret (EUIPO) i den sag, som det italienske selskab havde anlagt, og godkendte registreringen af den kinesiske scooter.

► Dom Piaggio & C. mod EUIPO — Zhejiang Zhongneng Industry Group (»Vespa«) af 24. september 2019, sag T-219/18

OvuDng / shutterstock.com

På området for oprindelsesbetegnelser bemærkede Domstolen, at beskyttelsen af betegnelsen »Aceto Balsamico di Modena« (balsamisk eddike fra Modena), der siden 2009 havde været registreret i registret over beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB), ikke omfatter anvendelsen af de ikke-geografiske udtryk, der indgår heri, bl.a. udtrykkene »aceto« og »balsamico«. Den tyske producent kan derfor betegne sine produkter med udtrykkene »**balsamico**« og »**deutscher balsamico**«.

► Dom Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena mod Balema af 4. december 2019, sag C-432/18

Endelig skulle Domstolen afgøre spørgsmålet om **sampling** og eventuelle krænkelse af en fremstiller af fonogrammers rettigheder. I en sag, der vedrørte det tyske band **Kraftwerk**, fandt Domstolen således, at den ved sampling foretagne ikke-tilladte inkludering i et fonogram af en lydprøve, der var blevet udtaget fra et andet fonogram, kunne udgøre en krænkelse af rettighederne for en fremstiller, som ikke har givet sit samtykke. Anvendelsen i en form, som er ændret og uigenkendelig for øret, af en lydprøve, der er blevet udtaget fra et fonogram, udgør imidlertid ikke en krænkelse af disse rettigheder, selv når der ikke foreligger et sådant samtykke.

► Dom Pelham m.fl. af 29. juli 2019, sag C-476/17

Murvin/ Shutterstock.com

balsamic vinegar

Statsstøtte

For at sikre et velfungerende indre marked sørger Den Europæiske Union for, at reglerne om fri konkurrence bliver overholdt i Unionen. Reglerne omfatter dem, der indeholder et forbud for medlemsstaterne mod at tildele erhvervsdrivende støtte, som deres konkurrenter ikke har adgang til. I 2019 traf Domstolen og Retten afgørelse i flere sager vedrørende statsstøtte, og dette på så forskellige områder som vedvarende energi, fodbold og Formel 1. Der blev afsagt domme på skatteområdet, bl.a. i forbindelse med afgørelser om tax ruling i visse medlemsstater, hvorved multinationale selskaber blev indrømmet en særlig skattemæssig behandling, som Kommissionen anså for at være uforenelig med det indre marked.

Hvad angår de nationale afgørelser om »tax ruling« bekræftede Retten Kommissionens afgørelse vedrørende den af **Luxembourg** iværksatte støtteforanstaltning til fordel for **Fiat Chrysler Finance Europe (FFT)**, en virksomhed fra Fiat-koncernen, der leverer finansielle tjenesteydelser til de selskaber i koncernen, som har hjemsted i Europa. Retten bemærkede, at vederlaget for disse tjenesteydelser ikke var blevet fastlagt på markedsvilkår, og at denne praksis, som var blevet godkendt af de luxembourgske myndigheder, gjorde det muligt for FFT at nedbringe sin skattepligt på bekostning af virksomhedens konkurrenter, der var omfattet af de almindelige regler i den luxembourgske skattelovgivning.

► Dom Luxembourg og Fiat Chrysler Finance Europe mod Kommissionen af 24. september 2019, sag T-755/15 m.fl.

I en anden sag om »tax ruling« annullerede Retten derimod Kommissionens afgørelse om den statsstøtte, som **Nederlandene** havde ydet **Starbucks**. Retten var således af den opfattelse, at Kommissionen ikke havde formået at godtgøre, at Starbucks havde draget en konkurrencemæssig fordel af de nederlandske myndigheders skattemæssige behandling af de koncerninterne transaktioner, der var blevet foretaget inden for Starbucks-koncernen.

► Dom Nederlandene, Starbucks m.fl. mod Kommissionen af 24. september 2019, sag T-760/15 m.fl.

Stadig inden for området for bedømmelsen af medlemsstaternes skatteforanstaltninger i lyset af de EU-retlige konkurrenceregler fastslog Retten, at såvel **den polske afgift i detailsektoren** som **den ungarske afgift på reklamer** er forenelige med disse regler. Retten bemærkede, at disse afgifter, der ikke pålægges aktiviteterne hos skattepligtige personer med en lav omsætning, men som har en progressiv karakter for skattepligtige personer med en høj omsætning, ikke som følge af denne karakter alene indrømmer en konkurrencemæssig fordel for de virksomheder, der har en mere beskedne indkomst. Disse afgiftsregler hænger sammen med deres formål om at tilføre midler til det almindelige budget, således at store virksomheder, der kan have en række stordriftsfordele, betaler forholdsvis mere i afgift end små virksomheder.

► [Dom Polen mod Kommissionen af 16. maj 2019, sag T-836/16 m.fl.](#)

► [Dom Ungarn mod Kommissionen af 27. juni 2019, sag T-20/17](#)

Retten annullerede ligeledes Kommissionens afgørelse, hvorved det blev fastslået, at en støtteintervention fra **et privatretligt konsortium mellem italienske banker** til fordel for et af konsortiets medlemmer udgjorde statsstøtte. Denne intervention var frivillig og havde til formål at tilbyde et medlem i økonomiske vanskeligheder en mere fordelagtig løsning end at ty til en i den italienske lov fastsat obligatorisk intervention med henblik på at tilbagebetale indskyderne. Ifølge Retten havde Kommissionen hverken godtgjort den italienske stats deltagelse i denne intervention eller anvendelsen af italienske statsmidler, således at interventionen ikke kunne kvalificeres som statsstøtte.

► [Dom Italien mod Kommissionen af 19. marts 2019, sag T-98/16 m.fl.](#)

På sportsområdet annullerede Retten Kommissionens afgørelse, hvorved den skatteordning, som **de spanske fodboldklubber FC Barcelona, Real Madrid, Athletic Bilbao og Atlético Osasuna** blev indrømmet, blev kvalificeret som statsstøtte. I modsætning til de øvrige spanske sportsklubber, der skulle omdannes til sportsaktieselskaber, fortsætter disse fire klubber med at blive drevet som nonprofitorganisationer, hvilket Kommissionen anså for at gøre det muligt for dem at være omfattet af en lavere nominel skattesats. Ifølge Retten undlod Kommissionen imidlertid at kontrollere, om den omstændighed, at loften for de skattefradrag, der var knyttet til erhvervelsen af nye spillere, var sat lavere for de fire klubber end for de øvrige klubber, ikke opvejede den nævnte skattefordel.

► [Dom Athletic Club og Fútbol Club Barcelona mod Kommissionen af 26. februar 2019, sag T-679/16 m.fl.](#)

På samme område godkendte Retten Kommissionens afgørelse, hvorefter den nye ejer af **racerbanen Nürburgring**, hvis tidligere ejere var blevet indrømmet statsstøtte, der var uforenelig med det indre marked, ikke kan tilpligtes at tilbagebetale denne støtte til de tyske myndigheder. Den udbudsprocedure, hvorved driften af banen var blevet solgt, blev ført på en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende måde og medførte en salgspris, der var i overensstemmelse med markedet, og der var ikke økonomisk kontinuitet mellem de tidligere ejere og den nye ejer.

► [Dom NeXovation, Inc. og Ja zum Nürburgring mod Kommissionen af 19. juni 2019, sag T-353/15 m.fl.](#)

EFKS/shutterstock.com

I en appelsag annullerede Domstolen Kommissionens afgørelse, hvorefter den tyske lov om **vedvarende energi** indeholdt statsstøtte, for så vidt som den dels sikrede de virksomheder, der producerede elektricitet fra vedvarende energikilder, en højere pris end markedsprisen, dels nedsatte det bidrag til finansieringen af anvendelsen af denne forhøjede pris, som energiintensive virksomheder inden for produktionssektoren skulle betale. Kommissionen godtgjorde ikke, at de ved denne lov fastsatte fordele blev finansieret med statsmidler, og at de dermed udgjorde statsstøtte.

► Dom Tyskland mod Kommissionen af 28. marts 2019, sag C-405/16 P

Roman Zoljars / shutterstock.com

B | NØGLETAL VEDRØRENDE DEN JUDICIELLE VIRKSOMHED

DOMSTOLEN

Følgende sager kan i princippet indbringes for Domstolen:

- **anmodninger om præjudicielle afgørelser**, når en national ret er i tvivl om fortolkningen af en retsakt, der er vedtaget af Unionen, eller om dens gyldighed. Den nationale ret udsætter i dette tilfælde den sag, der verserer for den, og forelægger sagen for Domstolen, der udtaler sig om den fortolkning, der skal gives de pågældende bestemmelser, eller om deres gyldighed. Når den nationale ret har fået en afklaring i kraft af Domstolens afgørelse, kan den derefter træffe afgørelse i den tvist, der er indbragt for den. I sager, der kræver et svar inden for meget kort tid (f.eks. sager vedrørende asyl, grænsekontrol, barnebortførelser osv.), er der fastsat en **præjudiciel hasteprocedure (»PPU«)**;
- **appeller** af afgørelser truffet af Retten, hvorunder Domstolen kan ophæve Rettens afgørelse;
- **direkte søgsmål**, der hovedsageligt tilsigter:
 - ♦ at opnå annullation af en EU-retsakt (**»annullationssøgsmål«**) eller
 - ♦ at det fastslås, at en medlemsstat har tilsidesat EU-retten (**»traktatbrudssøgsmål«**). Såfremt medlemsstaten ikke efterkommer den dom, som statuerer traktatbrud, kan et andet søgsmål, der kaldes et søgsmål om **»dobbeltraktatbrud«**, føre til, at Domstolen pålægger medlemsstaten en bøde
- en begæring om **udtalelse** om, hvorvidt en aftale, som Unionen påtænker at indgå med et tredjeland eller en international organisation, er forenelig med traktaterne. Denne anmodning kan fremsættes af en medlemsstat eller en EU-institution (Parlamentet, Rådet eller Kommissionen).

966 ANLAGTE SAGER

641 PRÆJUDICIELLE SAGER

herunder **20** PPU

41 DIREKTE SØGSMÅL

herunder
35 traktatbrudssøgsmål og
2 sager om »dobbelttraktatbrud«

De medlemsstater, hvorfra der oftest fremsættes en præjudiciel anmodning:

TYSKLAND: 114

SPANIEN: 64

POLEN: 39

ITALIEN: 70

RUMÆNIEN: 49

APPELLER TIL
PRØVELSE
AF RETTENS
AFGØRELSE

266

UDTALELSE

1

ANSØGNINGER OM
RETSHJÆLP

7

En part, der ikke kan afholde udgifterne til
sagsomkostninger, kan ansøge om gratis
retshjælp.

865 AFSLUTTEDE SAGER

601 PRÆJUDICIELLE SAGER

herunder **10** PPU sager

42 DIREKTE SØGSMÅL

herunder **25** konstaterede
traktatbrud mod
15 medlemsstater

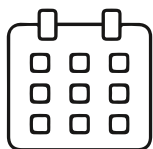
herunder **1** sag om
»dobbelttraktatbrud«

210 APPELLER TIL PRØVELSE AF RETTENS
AFGØRELSE

herunder **28**, der ophævede Rettens afgørelse

1

UDTALELSE

RETSSAGERNES GENNEMSNITLIGE VARIGHED

14,4 måneder

PRÆJUDICIELLE HASTEPROCEDURER

3,1 måneder

1 102 **VERSERENDE
SAGER**

PR. 31. DECEMBER 2019

DE HYPPIGST BEHANDLEDE EMNER:

Fiskale bestemmelser	94
Fri bevægelighed og etableringsfrihed og det indre marked	94
Forbrugerbeskyttelse	81
Intellectuel og industriel ejendomsret	62
Landbrug	33
Miljø	60
Området med frihed, sikkerhed og retfærdighed	113
Socialret	55
Statsstøtte og konkurrence	123
Toldunion	22
Transport	42

RET TEN

De sager, der kan indbringes for Retten i første instans, er direkte søgsmål anlagt af **fysiske eller juridiske personer (selskaber, sammenslutninger etc.) og af medlemsstaterne** til prøvelse af retsakter fra Den Europæiske Unions institutioner, organer og agenturer, og direkte søgsmål med påstand om erstatning for skader forvoldt af institutionerne eller af deres ansatte. En stor del af Rettens sagsområder er af økonomisk karakter: intellektuel ejendomsret (EU-varemærker og design), konkurrence, statsstøtte og banktilsyn og finansielt tilsyn.

Retten har ligeledes kompetence til at træffe afgørelse på personaleretsområdet i tvister mellem Den Europæiske Union og dens ansatte.

Rettens afgørelser kan appelleres for så vidt angår retlige spørgsmål til Domstolen. I sager, som er blevet andenbehandlet (af en uafhængig appelinstans og derefter af Retten), admitterer Domstolen alene appellen, såfremt den rejser et vigtigt spørgsmål for EU-rettens ensartede anvendelse, sammenhæng eller udvikling.

939 ANLAGTE SAGER

848 DIREKTE
SØGSMÅL

herunder

157 statsstøtte og konkurrence
(herunder 3 anlagt af medlemsstaterne)

270 intellektuel og industriel ejendomsret

87 offentlig tjeneste for EU's tjenestemænd

334 øvrige direkte søgsmål (herunder
12 anlagt af medlemsstaterne)

ANSØGNINGER OM RETSHJÆLP

55

En part, der ikke kan afholde udgifterne til sagsomkostninger, kan ansøge om gratis retshjælp.

874 AFSLUTTEDE SAGER

787 DIREKTE
SØGSMÅL

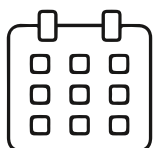
herunder

102 statsstøtte og konkurrence

318 intellektuel og industriel ejendomsret

107 om offentlig tjeneste for EU's
tjenestemænd

260 andre direkte søgsmål

**RETSSAGERNES
GENNEMSNI TLIGE
VARIGHED**

16,9 måneder

**AFGØRELSER, DER ER BLEVET
APPELLERET TIL DOMSTOLEN**

30%

1 398 **VERSERENDE
SAGER** (PR. 31. DECEMBER 2019)

DE HYPPIGST BEHANDLEDE EMNER:

Aktindsigt	30
Den økonomiske og monetære politik	138
Intellektuel ejendomsret	274
Konkurrence	64
Landbrug	22
Miljø	12
Offentlige indkøb	15
Restriktive foranstaltninger	72
Statsstøtte	278
Vedtægten for tjenestemænd i EU	141

ET ÅR PRÆGET AF ÅBENHED OG DIALOG

A | STORE BEGIVENHEDER

Den dialog, som Den Europæiske Unions Domstol fører med de nationale retter og unionsborgerne, begrænser sig ikke til retssagerne, men suppleres hvert år med talrige arrangementer, der giver mulighed for udveksling af synspunkter.

I denne forbindelse var 2019 kendetegnet ved afholdelsen af et stort antal arrangementer, hvilket bidrager til udbredelsen af kendskabet til EU-retten og EU-retspraksis og til forståelsen heraf.

5. april

European Law Moot Court fejrer sine 30 år

Domstolen modtager finaleholdene i *European Law Moot Court*, den internationale konkurrence i simuleret procedure specialiseret i EU-ret, som i 2019 fejrer 30 år. Denne konkurrence anses i dag for den mest prestigefyldte *moot court* i EU-ret og har til formål at fremme jurastuderendes praktiske kendskab til EU-retten. Der deltager ca. 80 universitetshold fra Europa, men også fra tredjelande. 2018-2019-udgaven vedrører de nationale retsinstitutters uafhængighed, den europæiske arrestordre og muligheden for at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål for retsinstitutter, der ikke træffer afgørelse i sidste instans. Efter de **regionale finaler**, som fandt sted i løbet af året i **Ljubljana, Madrid, Firenze og Athen**, blev de bedste hold inviteret til finalen, som traditionelt afholdes ved Domstolen. Efter votering af juryen, som består af medlemmer af Domstolen og Retten, erklæres **Katholieke Universiteit Leuven** (Belgien) som vinder af 2019-udgaven. Prisen for den bedste generaladvokat blev tildelt Laura Tribess fra **universitetet i Geneve** (Schweiz), og prisen for den bedste repræsentant for Kommissionen blev tildelt Demi van den Berg fra **universitetet i Nijmegen** (Nederlandene). Endelig blev prisen for det bedste skriftlige indlæg tildelt **universitetet i Osnabrück** (Tyskland).

3. og 4. maj

Finalen i *Central and Eastern European Moot Court*

Finalen i *Central and Eastern European Moot Court*, som i år fejrer 25 år, finder tillige sted ved Domstolen. Hold fra 16 universiteter i Central- og Østeuropa fremfører deres argumenter på så forskellige emner som migration, den generelle forordning om databeskyttelse, retsstaten og staternes ansvar for et panel af dommere fra Domstolen og Retten, som præsideres af generaladvokat E. Sharpston. Vinder af 2019-udgaven er holdet fra **universitetet i Zagreb** (Kroatien), som mødte holdet fra det nationale universitet »Mohyla-akademiet i Kiev« (Ukraine) i finalen. Julia Jeleńska fra **universitetet i Warszawa** (Polen) og Anna Yatsyshyn fra det nationale universitet »**Mohyla-akademiet i Kiev**« (Ukraine) modtager begge prisen for det »bedste mundtlige indlæg«. Endelig blev prisen for det bedste skriftlige indlæg tildelt **Karls-universitetet i Prag** (Den Tjekkiske Republik).

Rundbordsdialog »Dommeren og konkurrenceretten«

Retten organiserer en rundbordsdialog, som vedrører evalueringen af forskellige systemer til retslig prøvelse inden for konkurrenceretten, bøder, retsinstansernes antagelse af komplekse teknisk-økonomiske argumenter og digitaliseringen af økonomierne. Formålet er at **udveksle erfaringer og bedste praksis** mellem de store retsinstanser, som er kompetente inden for økonomisk ret. I rundbordsdialogen deltager et prestigefyldt panel: Giovanni Pitruzzella, generaladvokat ved Domstolen, Stéphane Gervasoni, dommer ved Retten, Douglas H. Ginsburg, *Senior Judge* i United States Court of Appeals for the District of Columbia Circuit og professor ved George Mason University's Scalia Law School, samt professor Dr. Jürgen Kühnen, dommer ved Oberlandesgericht Düsseldorf (den øverste regionale domstol i Düsseldorf, Tyskland).

14. juni

18. september

Debatmøde »Et Palæ i byen«

Dagen inden indvielsen af det tredje tårn behandler et **debatmøde** spørgsmålet om de arkitekturmæssige udfordringer, som opførelsen af et bygningskompleks til retsvæsenet udgør. Debatmødet åbnes af F. Biltgen (Luxembourg), dommer ved Domstolen og formand for udvalget »Bygninger« og ledes af Antoine Garapon, generalsekretær for Institut des hautes études sur la justice (Frankrig). Arkitekten Dominique Perrault, der har designet den fjerde og femte udvidelse af Justitspalæet og arkitekten Bernard Plattner intervenerede ligeledes. I tilknytning til indvielsen giver **udstillingen** »Lovenes ånd, stedernes væsen: et bygningsværks tid. Opførelsen af et Justitspalæ for Den Europæiske Union« et indblik i kulisserne bag historien om opførelsen af Domstolens bygninger fra det gamle Justitspalæ indviet i 1973 til i dag.

Indvielse af det tredje tårn

Det nye tårn blev indviet af præsidenten, Koen Lenaerts, i overværelse af Hans Kongelige Højhed Storhertug Henri af Luxembourg, og af den luxembourgske premierminister, Xavier Bettel. Med sine 115 meter er det den **højeste bygning** i Luxembourg.

19. september

25. september

Kollokvium i anledning af 30-årsdagen for oprettelsen af Retten

Den Europæiske Unions Ret fejrer sine 30 år. Den 25. september 1989 indtrådte medlemmerne af Retten, der var blevet oprettet ved Rådets afgørelse af 24. oktober 1988, i deres embede. Et kollokvium med temaet »Den Europæiske Unions Ret i den digitale tidsalder« finder i denne anledning sted i den store retssal i Justitspalæet og behandler to emner: **»Retfærdighed for alle«** og **»Et effektivt retsvæsen af høj kvalitet«**. Mange repræsentanter fra europæiske, nationale og internationale institutioner, juraprofessorer, dommere, jurister og advokater fra samtlige medlemsstater deltager i kollokviet i tilstedeværelse af Sam Tanson, Luxembourgs kultur-, bolig- og justitsminister.

»Åbent hus«

Som hvert år holder Domstolen åbent hus for offentligheden. 2019-udgaven fandt sted i oktober efter indvielsen af det tredje tårn i Domstolens bygningskompleks, for at kunne vise offentligheden denne unikke bygning. **Mere end 4 800** personer mødte frem på pladsen foran Palæet for at besøge institutionen, hvilket er det højeste antal besøgende nogen sinde til dette arrangement. **Rundvisninger** på alle sprog gjorde det muligt at forklare den brede offentlighed, hvilke opgaver institutionen har, og hvorledes institutionens retsinstanser og tjenestegrene fungerer. Langs ruten var der stande for institutionens tjenestegrene (Rettens Justitskontor, generaldirektoratet for flersprogethed, personaleafdelingen, Forskning og Dokumentation, Biblioteket, Bygninger og Sikkerhed, EMAS), som tog imod besøgende, som ønskede flere oplysninger om Domstolens arbejde. De besøgende kunne ligeledes komme op på **27. etage i tårnet**, hvor de kunne nyde et usædvanligt panorama over regionen. Domstol var den eneste EU-institution i 2019, som holdt åbent hus i Storhertugdømmet.

19. oktober

13. og 14. november 2019

Seminar »Forsvar for og illustration af flersprogethed«

Siden 2018, som markerede 60-årsdagen for forordningen om sprogordningen ved Den Europæiske Union, har Domstolen gennemført »Aktionsplanen for Flersprogethed« i form af forskellige aktiviteter, som skal forklare og fremme flersprogethed på det juridiske område.

I år blev der den 13. og 14. november 2019 bl.a. afholdt et seminar ved Domstolen om forsvaret for og illustration af flersprogethed.

Blandt deltagerne i dette seminar var M. Delmas-Marty, prof. emer. ved Collège de France, M. Gendreau-Massaloux, rådgiver for den faste sekretær ved Académie des sciences, og J. Trabant, medlem af Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften, samt Barbara Cassin.

Barbara Cassin er en fransk filolog, hellenist og filosof samt forskningsdirektør på det franske Centre national de la recherche scientifique (det nationale center for videnskabelig forskning). Hun blev valgt til medlem af Académie française i 2018.

»På indbydelse fra Den Europæiske Unions Domstol havde jeg i november lejlighed til at opleve denne institution i selskab med Mireille Delmas-Marty, Michèle Gendreau-Massaloux og Jürgen Trabant. Dette besøg, som gav mig mulighed for at møde de vigtigste aktører fra præsidenten og justitssekretæren til tolkene, som er helt centrale aktører, via de ansvarlige for de forskellige tjenestegrene, gjorde ikke alene et stort indtryk på mig, men rørte mig. Hvis min erfaring fra Kommissionen i Bruxelles, hvor jeg en tid var »ekspert på højt niveau« (som man siger på dårligt dannelsk) i den kommission, der var ansvarlig for flersprogethed — mens den stadig eksisterede — havde efterladt mig en del bekymringer, har mit besøg i Luxembourg givet mig tillid til Europa.

Europas sprog er oversættelse, sagde Umberto Eco. Domstolen er netop virkelig flersproget, den taler flere sprog og oversætter uafbrydeligt.

Selv om fransk, der er romerrettens arvtager, tjener som fælles sprog ved voteringerne, benyttes faktisk alle Unions sprog takket være jurist-lingvisterne og tolkene. Når en sag således indbringes på et af de 24 sprog (processproget), afsiges dommen på dette sprog og vil normalt være tilgængelig samme dag på de øvrige 23 sprog. Mellem den kultur og verdensopfattelse, som formidles af engelsk i common law, og den som formidles af fransk i romerretten, for ikke at glemme lovgivningen i hvert af de 28 lande, er der kun »uoversættelige« begyndende med right, som snarere betyder noget i stil med »ret« og law noget i stil med »lov«. Mest bemærkelsesværdigt i mine øjne er måden, hvorpå oversættelsen af disse uoversættelige fra sag til sag kræver opfindsomhed: Domstolen fabrikere selvstændige koncepter, som er omfattet af EU-retten. Dette er således tilfældet med »arbejdstager«, »ægtefælle« og »overtrædelse«: disse ord på fransk er blevet givet en ny betydning til brug for og af EU-retten og dækker realiteter, som er mere komplekse og bredere end i den franske terminologi.

Det er det overnationale og det virkelige europæiske i verden, som således kommer til syne. Dette »europæiske« er meget langt fra det Globish, som sænker niveauet, hvilket Bruxelles venner tilbudsgiverne til.

Med disse to våben, som oversættelsen er som håndværk med forskellene på den ene side og den terminologiske opfindsomhed på den anden side i stand til at dialektisere disse forskelle i en mere kompleks enhed, kan Domstolen i mine øjne tjene som et konkret eksempel for et Europa forenet i mangfoldigheden.

Den næste etape vil være at integrere den mængde dokumenter på forskellige sprog, som fås ved Domstolen, i en avanceret computerstøttet oversættelsesteknik af typen Deep Learning under iagttagelse af deres fortrolighed for direkte at benytte den guldgrube, som jurist-lingvisterne har skabt. En pist for Europa?»

Barbara Cassin

Dommerne **voterer** på grundlag af et udkast til dom udfærdiget af den refererende dommer på fransk uden bistand fra hverken oversættere eller tolke.

For hver sag er der fastsat et **processprog**. For præjudicielle forelæggelser er der tale om det sprog, der benyttes af den nationale retsinstans, som henvender sig til Domstolen. I direkte søgsmål er det sprog, som er benyttet i stævningen.

Europa-Kommissionen i sin egenskab af traktaternes vogter kan indlede en **traktatbrudsprocedure** mod den medlemsstat, som ikke opfylder sine forpligtelser. Hvis overtrædelsen fortsat består, kan Kommissionen anlægge en traktatbrudssøgsmål mod denne medlemsstat.

18. og 19. november

Seminar for dommere

I betragtning af mangfoldigheden af retstraditioner og retssystemer i Den Europæiske Union udgør de tætte bånd mellem Domstolen og de nationale retsinstanser en hjørnesteen i Unionens retssystem. En konstant dialog er vigtig for at sikre retsstaten, som Unionen er baseret på, og for at fremme forståelsen af medlemsstaternes lovgivning og retssystemer. Blandt de mange foranstaltninger, som Domstolen tager for at fremme denne dialog, er der hvert år siden 1968 blevet afholdt et Seminar for dommere. Disse møder giver mulighed for at styrke samarbejdet og tilliden ikke alene mellem Domstolen og de nationale retsinstanser, men tillige mellem de nationale retsinstanser.

Ved 2019-udgaven af det 51. Seminar for dommere mødes 159 højstående dommere fra forfatningsdomstolene og de øverste domstole i de 28 medlemsstater og medlemmerne af institutionen. I sin velkomsttale minder præsidenten Koen Lenaerts om, at Domstolen lægger meget vægt på »forholdet til de nationale retsinstanser«, og fremhæver, at »formålet med dette møde er, at det er interaktivt, at det er en gensidig udveksling, som ligeledes giver medlemmerne af vores institution mulighed for at stifte bekendtskab med særegenhederne i de nationale retssystemer«.

De to plenarseancer dette år behandlede ny retspraksis vedrørende procesuelle aspekter af de præjudicielle forelæggelser (ledet af Thomas Bull, dommer ved den øverste svenske forvaltningsdomstol) og nye udviklinger inden for retspraksis vedrørende retsvæsenets uafhængighed (ledet af Goran Selanec, dommer ved den kroatisk forfatningsdomstol). I øvrigt blev der afholdt tre workshopper omkring retspraksis vedrørende Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder for at markere 10-årsdagen som primær retskilde.

Udvekslingsprogrammerne ACA-Europe

Domstolen organiserer sammen med ACA-Europe (Sammenslutningen af Statsråd og Forvaltningsdomstole i Den Europæiske Union) faglige udvekslingsprogrammer for at give dommere ved de øverste forvaltningsdomstole i hver EU-medlemsstat mulighed for at udvide kendskabet til EU-retten.

Maria Bakavou, auditør ved Statsrådet (Grækenland), der har deltaget i et fagligt udvekslingsprogram ved Domstolen, deler sit indtryk af denne erfaring:

»Dette program har været en berigende og særdeles nyttig erfaring: Det giver dem, som interesserer sig for Domstolens interne arbejdsgang, mulighed for at lære langt mere end flere års teoretiske studier. Desuden vidner det om Domstolens permanente rolle som vogter af de fælles europæiske værdier. Kontakten med medlemmerne af Domstolen udgør et stærkt øjeblik i dette program og skal udvikles, hyldes og tilskyndes. Jeg er af den klare overbevisning, at denne erfaring vil være nyttig for alle dommere ved forfatningsdomstolene og de øverste domstole i samtlige medlemsstater.«

Maria Bakavou

OFFICIELLE BESØG VED DOMSTOLEN

For at fremme den institutionelle udveksling opretholder Domstolen en regelmæssig dialog med de andre europæiske institutioner, de internationale jurisdiktioner samt EU-medlemsstaternes institutioner og jurisdiktioner.

I forbindelse med denne institutionelle udveksling har Domstolen i 2019 taget imod Mario Draghi, præsident for Den Europæiske Centralbank (ECB), Laura Codruța Kövesi, chefanklager ved den nye europæiske anklagemyndighed, Bente Angell-Hansen, præsident for Den Europæiske Tilsynsmyndighed under Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), og Kees Sterk, præsident for Det Europæiske Netværk af Domstolsadministrationer.

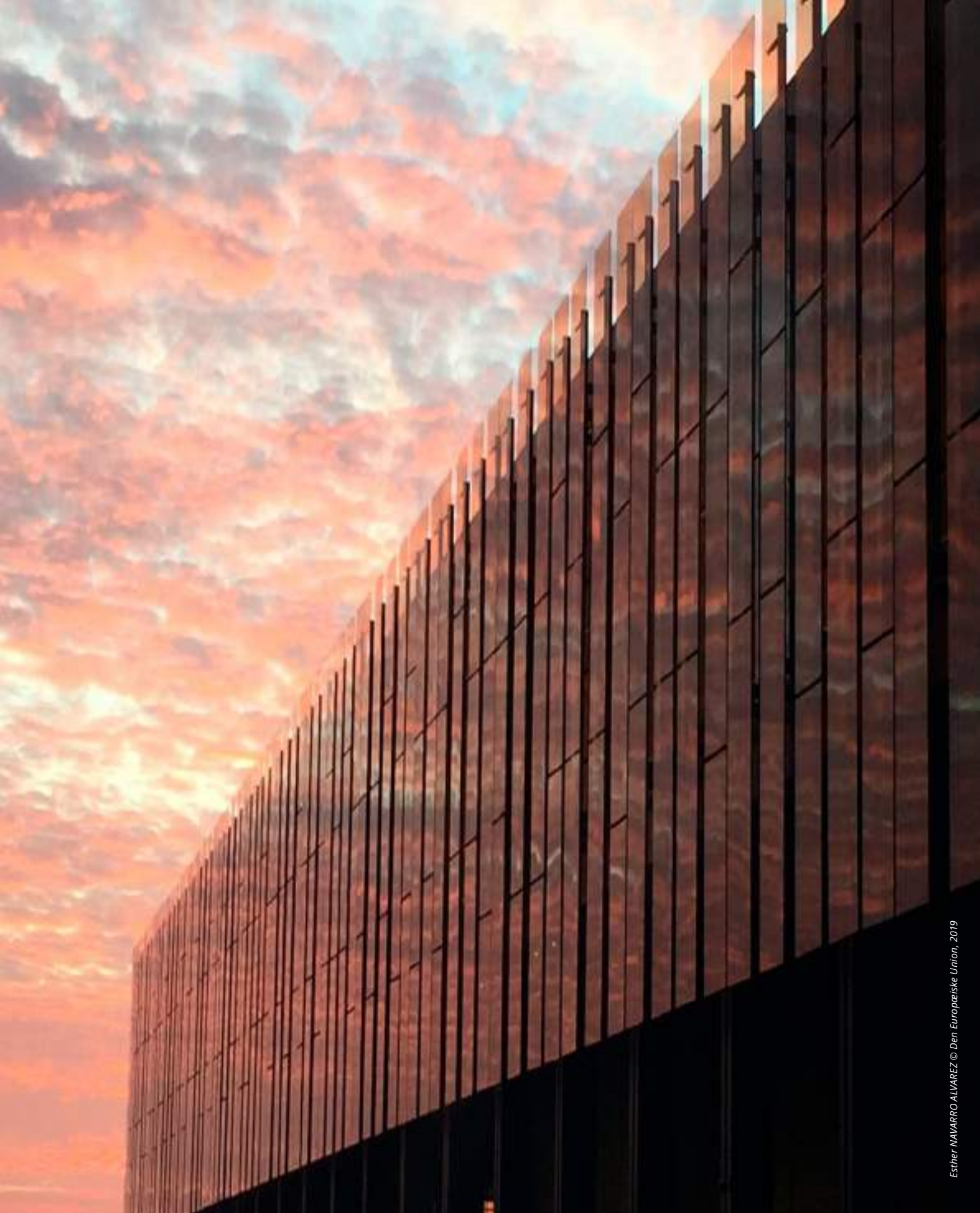
En delegation fra Den Internationale Domstol i Haag har desuden aflagt besøg ved Domstolen i 2019.

Domstolen har ligeledes taget imod delegationer fra nationale retsinstanser, bl.a. den spanske forfatningsdomstol (billede), Bulgariens øverste kassationsdomstol, Nederlandenes Hoge Raad (afdelingen for skatter og afgifter) (billede) og Benelux-domstolen samt Stephan Harbath, vicepræsident for Bundesverfassungsgericht (den tyske forbundsforfatningsdomstol).

Domstolen har i øvrigt modtaget besøg fra forskellige personligheder fra medlemsstaterne, bl.a. H.E. Leo Varadkar, Irlands premierminister, H.E. Andrej Babiš, Den Tjekkiske Republiks premierminister, Luis Marco Aguiriano Nalda, statssekretær for Den Europæiske Union i Spaniens udenrigsministerium, Raivo Aeg, Estlands justitsminister, László Trócsányi, Ungarns justitsminister, Jānis Bordāns, Letlands vicepremierminister og justitsminister, François Bausch, Luxembourgs minister for mobilitet og offentlige bygge og anlægsarbejder, David Gauke, Det Forenede Kongeriges justitsminister, og Hans Dahlgren, Sveriges EU-minister.

Endelig har Domstolen i 2019 aflagt Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg et officielt besøg.

EN LØBENDE DIALOG MED JURIDISKE AKTØRER

→ Opretholdelse af en løbende dialog med de nationale dommere

2 824
NATIONALE DOMMERE
MODTAGET

- der blev taget imod nationale dommere i forbindelse med det årlige dommermøde eller i forbindelse med et praktikkursus på seks eller ti måneder i et medlems kabinet
- seminarer afholdt af Domstolen
- foranstaltninger for de nationale dommere i forbindelse med europæiske juridiske sammenslutninger eller netværker
- deltagelse i de højtidelige møder med de nationale appelinstanter og øverste domstole og møder med præsidenterne og vicepræsidenterne for de europæiske øverste domstole

→ Prioritering af juridiske aktørers anvendelse og forståelse af EU-retten

753
BESØGSGRUPPER

som har fået præsentationer af de retsmøder, de har overværet, eller om retsinstansernes funktionsmåde

herunder **223** grupper af juridiske aktører

hvilket samlet omfattede

4 560 PERSONER

272
JURISTPRAKTIKANTER

267 EKSTERNE
BRUGERE

studerende, forskere, professorer, som har foretaget undersøgelser på institutionens bibliotek

EN FORSTÆRKET DIALOG MED UNIONSBORGERE

22 924 BESØGENDE

herunder **4 825** i forbindelse med »åbent hus«-dagen

165 PRESSEMEDDELELSER

(dvs. sammenlagt **1 953** sprogudgaver)

Alle pressemeddelelser oversættes til flere sprog afhængig af den interesse, som journalisterne og den brede offentlighed i medlemsstaterne udviser. Disse meddelelser er tilgængelige på hjemmesiden curia.europa.eu

416 UDSENDTE TWEETS FRA
DOMSTOLENS TWITTERKONTO,

der har mere end **80 000** »FØLGERE«

108 ANMODNINGER OM AKTINDSIGT I ADMINISTRATIVE
DOKUMENTER OG INSTITUTIONENS HISTORISKE ARKIVER

Ca. **28 000** ANMODNINGER OM OPLYSNINGER OM ÅRET

REGELMÆSSIG OFFICIEL OG INSTITUTIONEL DIALOG

6 HØJTIDELIGE
RETSMØDER

DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOLS ADMINISTRATION

A | VEDVARENDE EFFEKTIVISERINGSBESTRÆBELSER

Den Europæiske Unions Domstols justitssekretær, der er generaldirektør for institutionen, leder de administrative tjenestegrene under præsidentens tilsyn. Justitssekretæren fortæller her om tjenestegrenenes arbejde inden for rammerne af den judicielle virksomhed.

EN ADMINISTRATION I DEN EUROPÆISKE UNIONS RETSVÆSEN

En retslig institution er først og fremmest en **arkitektur**, i bogstavelig forstand og i overført betydning, og 2019 har været et bemærkelsesværdigt udtryk herfor. Både den sidste fase af bygningen af Den Europæiske Unions Domstols Palæ og den sidste fase af reformen af Unionens retslige struktur, der følger af forordning 2015/2422, er blevet afsluttet.

På det bygningsmæssige plan fejrede institutionen den 19. september 2019 således **indvielsen af det tredje tårn**, som er det højeste i Storhertugdømmet, og det såvel inden for de fastsatte frister som det oprindeligt afsatte budget og de strengeste miljøkrav. Det gør det muligt at samle Generaldirektoratet for Flersprogetheds tjenestegrene, som indtil da delvist befandt sig i andre lokaler, og for første gang i 20 år hele Domstolens personale på ét samlet sted. Fremover befinder de mere end 2 200 medlemmer af personalet sig under samme tag og går dagligt gennem det samme Galleri. Ud over de daglige effektivitetsforbedringer, som følger heraf, er denne samling et symbol på det sammenhold, som fylder institutionens ansatte ved udførelsen af deres opgaver til gavn for Unionens retsvæsen.

Hvad angår den **institutionelle struktur** har Den Europæiske Unions Ret i forbindelse med den tredje og sidste faste i sin reform taget imod de sidste otte dommere, hvorved

antallet af dommere pr. medlemsstat blev øget til to. Alle institutionens tjenestegrene har bistået Retten i forbindelse med omorganiseringen og integrationen af de nye medlemmer, og resultatet heraf kan allerede ses i form af en betydelig nedsættelse af sagsbehandlingstiden (se side 59). Et sammenfald af datoer og et andet symbol: Gennemførelsen af reformen falder sammen med 30-årsdagen for Retten, som blev fejret den 25. september 2019, samme dag som de første 12 dommere tiltrådte i 1989, i forbindelse med et kollokvium med temaet »Den Europæiske Unions Ret i den digitale tidsalder« (se side 65).

Men en retslig institution er også en **administration**, som består af kvinder og mænd, der dagligt arbejder for at yde støtte til retsinstitutters aktivitet.

Denne administration har som formål konstant at forbedre **kvaliteten og øge effektiviteten** af sine tjenester, således at de

kan bistå retsinstanserne i deres imødegåelse af den udfordring, som stigningen i antallet af sager og disses diversificering udgør. I 2019 har flere projekter i denne retning set dagens lys både i form af teknologiske og organisatoriske udviklinger.

Direktoratet for Forskning og Dokumentation har således styrket sin forbehandling af sagerne — for så vidt angår anmodninger om præjudiciel afgørelse og ordningen med forudgående bevilling for appeller — og har skabt synergivirkninger med Direktoratet for Kommunikation med henblik på udarbejdelsen af pressemeddelelser og årsrapporten om arbejdet ved Den Europæiske Unions Domstol. Direktoratet for Biblioteket har stillet et nyt værktøj til rådighed til søgning i retslitteraturen og har diversificeret sit katalog for at forfølge omstillingen til et dokumentationscenter til vidensforvaltning. Efter høring af kabinetterne og tjenestegrene om deres behov har Direktoratet for Informationsteknologi for sit vedkommende videreført arbejdet med indførelsen af et system for integreret forvaltning af retssager, for hvilket et udbud blev offentligt i august 2019, og har inden for rammerne af en mobilitetsstrategi indledt et omfangsrigt program med henblik på at udskifte institutionens personales EDB-udstyr. Samtidig følges muligheden for at udnytte kunstig intelligens til institutionens særlige behov tæt og har allerede resulteret i den første anvendelse inden for Generaldirektoratet for Flersprogethed med indførelsen af et værktøj, som er baseret på den såkaldte neuronale oversættelse. Denne teknologiske bistand vil sætte den tjeneste i stand til at imødegå en stigende arbejdsbyrde og samtidig opretholde to vigtige principper for flersprogetheden: sikre enhver borger muligheden for at indbringe en sag for Domstolen på et sprog efter eget valg og sikre offentliggørelsen af retspraksis på hvert af de 24 officielle sprog, som tales af borgerne i Den Europæiske Union.

Alle tjenestegrene har ved gennemførelsen af de forskellige projekter kunnet hente støtte i Direktorat for Personale, der har som rolle at fremme faglig uddannelse og velfærd på arbejdspladsen. 2019 er således blevet kendetegnet ved jobshadowing-aktioner, som skal favorisere udvekslingen af bedste praksis og nedbrydning af barrierer, ved indførelsen af ledelsesuddannelsesprogram for mellemledere og ledere og ved indførelsen af en ordning for lejlighedsvis hjemmearbejde, der indskrives i en tendens til at modernisere arbejdstilrettelæggelsen og gøre den mere fleksibel.

Endelig er en retslig institutionen i denne tid også en **institution åben** for offentligheden, som favoriserer **informationsadgang** og **vidensdeling**.

I november 2019 har Domstolen og de øverste domstole, som deltager i Den Europæiske Unions Domstolsnetværk, besluttet, at den brede offentlighed på webstedet Curia skal have adgang til alle nationale afgørelser om præjudiciel forelæggelse, som er blevet indgivet efter den 1. juli 2018, på samtlige sprog, til afgørelser truffet af de nationale retsinstanser, som er interessante for EU-retten, og til forskellige dokumenter af videnskabelig eller pædagogisk karakter, som er blevet udarbejdet af retsinstanser, der er medlem af Netværket, på de sprog, hvorpå de har valgt at dele dem. Dommere, advokater og forskere fra hele verden kan fremover nyde godt af den — uden sidestykke — righoldige dokumentation om EU-retten og dens anvendelse i medlemsstaterne.

Institutionen, som allerede er aktiv på Twitter og YouTube, har i øvrigt diversificeret sin kommunikationskanaler i forbindelse med udviklingen af sin **digitale strategi**, idet den har oprettet og siden december 2019 driver en LinkedIn-konto. Denne platform, som efter få ugers brug allerede havde 30 000 abonnenter, giver Domstolen mulighed for at dele aktuel retspraksis og nyheder fra institutionen i et rum, der giver faglig synlighed, og således øge observatørers (jurister, journalister, borgere) adgang til diverse emner, som er omfattet af Domstolens virksomhed (sager, meddelelser, begivenheder).

Bevidst om, at de personlige møder — foruden de muligheder, som den digitale teknologi byder — er vigtige, holder Domstolen fortsat fast i **Seminaret for dommere** (seminar over tre dage, hvor mere end 150 nationale dommere deltager) og i **Åbent hus-dagen**, som dette år havde en rekorddeltagelse (næsten 5 000 besøgende), hvilket vidner om den store interesse for Domstolen blandt den brede befolkning.

Det fremgår af denne hurtige oversigt over de foranstaltninger, som har fundet sted i 2019, at Den Europæiske Unions Domstol — en retslig institution, garant for en Union, der er baseret på retten og respekten for demokratiske værdier — målbevidst vil fortsætte sin institutionelle og administrative modernisering med henblik på at forbedre kvaliteten, øge effektiviteten og en flersproget åbenhed for og til verden.

Alfredo Calot Escobar
Justitssekretær

B | DOMSTOLEN UDVIDER SIN TILSTEDEVÆRELSE PÅ DE SOCIALE NETVÆRK

For en offentlig institution er det en demokratisk pligt at informere borgerne. Ikke nok med det, en effektiv kommunikation opfattes i dag ikke længere som et envejsforhold. De sociale netværk er blevet uomgængelige medier for en moderne offentlig tjeneste, som ønsker at kommunikere effektivt med offentligheden. Takket være brugen af disse nye kommunikationsmidler henvender Den Europæiske Unions Domstol sig i dag ikke kun til journalister og aktører i den juridiske verden, men også, og særligt til borgerne. Alle brugere af de sociale netværk kan fremover få kendskab til sagerne for Domstolen og Retten, dommene og forslagene til afgørelse, begivenheder organiseret inden for institutionen, stillingsopslag eller andre publikationer for specialister eller af almen interesse.

Institutionen, som allerede er aktiv på Twitter med stor succes (to konti — en fransk og en engelsk — siden 2013) og på YouTube (en kanal siden 2017), ønsker at fremme den juridiske information yderligere. Dette tiltag indgår i den fortsatte udvikling af dens digitale strategi.

Institutionen har således siden 2019 sin egen konto på det professionelle sociale netværk **LinkedIn**. Med stadig flere abonnenter (kontoen er gået fra mere end 22 000 i november 2019 til mere end 30 000 den 31. december 2019, hvilket udgør en stigning på 34% på to måneder) har resultaterne på denne platform overgået alle forventninger. Den gennemsnitlige **engageringsgrad** på Domstolens konto — 5,95% i december — betydeligt højere end den gennemsnitlige engageringsgrad på hele netværket LinkedIn (0,054%), og hver publikation på institutionens konto berører mere end 10 000 brugere.

Domstolen har i 2019 for første gang oprettet en **Facebook-event-side**, som udelukkende er dedikeret til reklame for »Åbent hus«-dagen, inden begivenheden (med frivilliges historier på film,

nedtælling og mange andre praktiske oplysninger) og under begivenheden (med en lille oversigt time efter time om afviklingen af dagen). Denne side er nået ud til 70 000 personer. Det hidtil usete antal besøgende på denne dag (mere end 4 800) vidner om succesen af den kampagne, som Domstolen har ført på dette sociale netværk.

Domstolens to **Twitter**-konti har også haft succes i 2019 med mere end 81 000 følgere pr. 31. december 2019 og med en gennemsnitlig engageringsgrad på 2-3% (som klart overstiger den gennemsnitlige engageringsgrad på hele Twitter, der er på 0,03%).

Succesen med aktiviteterne på **YouTube**-kanalen har inspireret Domstolen til i 2019 at tilføje tre nye animationer om arbejdet ved Domstolen og indvirkningen af dens praksis på borgernes liv til Domstolens serie af animationer. De behandlede temaer er Domstolens retspraksis inden for sporten, den digitale verden og miljøet. Hele serien består nu af 13 videoer, som alle er tilgængelige på Den Europæiske Unions 23 officielle sprog. Samlet har antallet af besøg på denne kanal i 2019 set en stigning på 50% i forhold til 2018.

Følg os på de sociale netværk!

Twitter EN

Twitter FR

LinkedIn

YouTube

Engageringsgraden udgør den procentdel af tweetene, som medfører en »like« eller en »retweet«, hvilket viser abonnenternes interesse for de oplysninger, som udsendes via Twitter.

C | EN MILJØVENLIG INSTITUTION

Den Europæiske Unions Domstol har i adskillige år forfulgt en ambitiøs miljøpolitik, som tilsigter at opfylde de strengeste regler med hensyn til en bæredygtig udvikling og bevarelse af miljøet.

Institutionens gennemførelse af byggeprojekter samt den daglige forvaltning af de midler og redskaber, der er stillet til dens disposition, er bestemt af dette konstante hensyn til respekten for miljøet, som opnåelsen af en **EMAS-registrering** (Eco-Management and Audit Scheme) siden 2016 vidner om.

Denne **EMAS-registrering**, som er oprettet ved en EU-forordning, og som tildeles organisationer, der opfylder strenge kriterier vedrørende deres miljøpolitik og deres indsats for miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling, er også en stor anerkendelse af Domstolens miljømæssige engagement og fornemme miljøpræstationer.

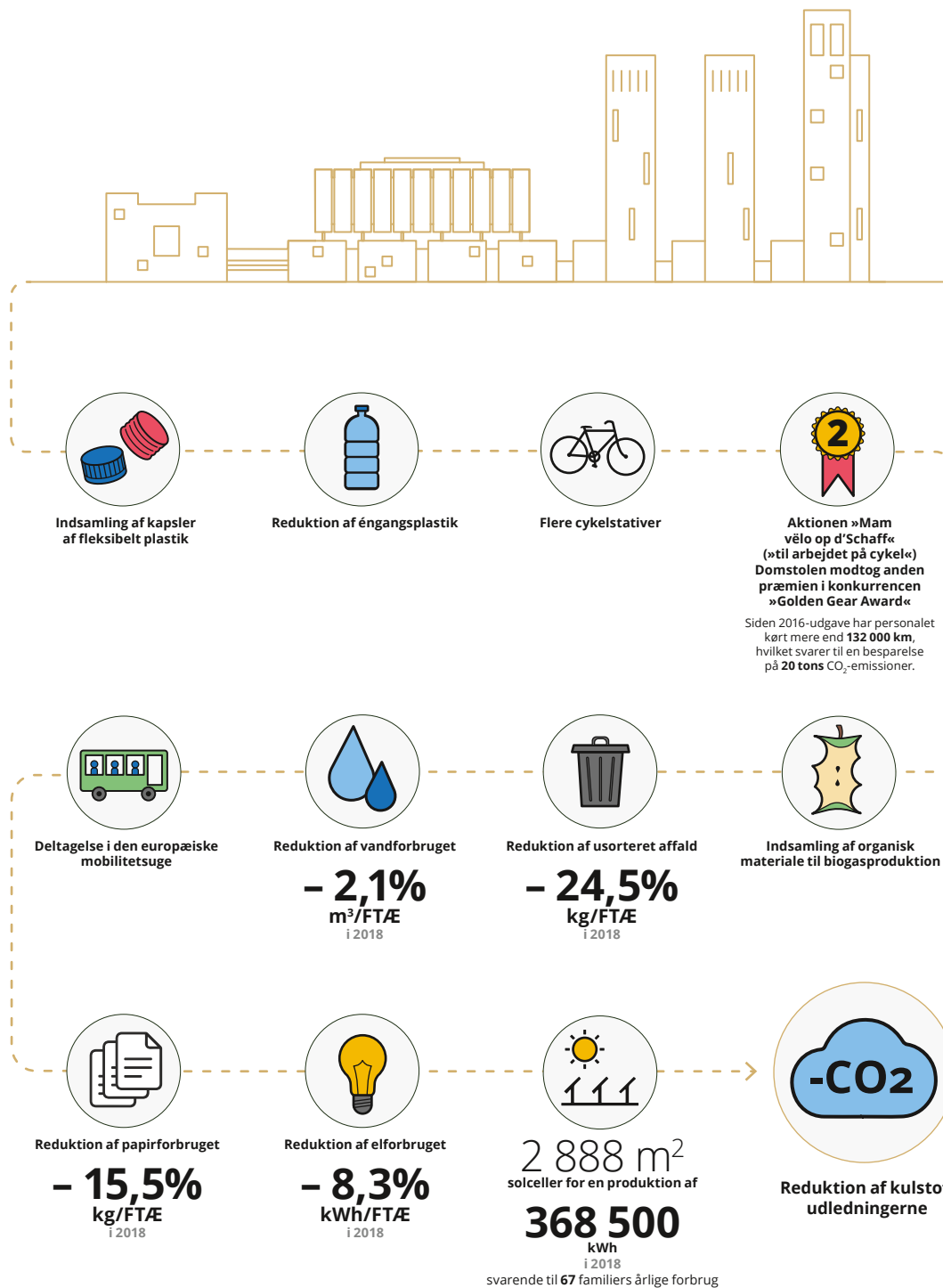
I sin årlige miljøredegørelse gør Domstolen deltaljeret status over miljøpræstationen og aktuelle og fremtidige grønne projekter inden for institutionen.

Med et **online kursusmodul** henvender Domstolen sig til alle nyankomne for at informere dem om de miljømæssige aspekter af deres daglige arbejde og tilskynder til korrekte IT- og kontorvaner, miljøbevidst energi- og vandforbrug, affaldssortering og transport.

Blandt de konkrete tiltag havde Domstolen sat sig som mål at reducere andelen af **genanvendeligt affald** blandt det usorterede affald med 10% i perioden 2016-2018. Med en samlet reduktion på 24,5% er det oprindelige mål langt overskredet.

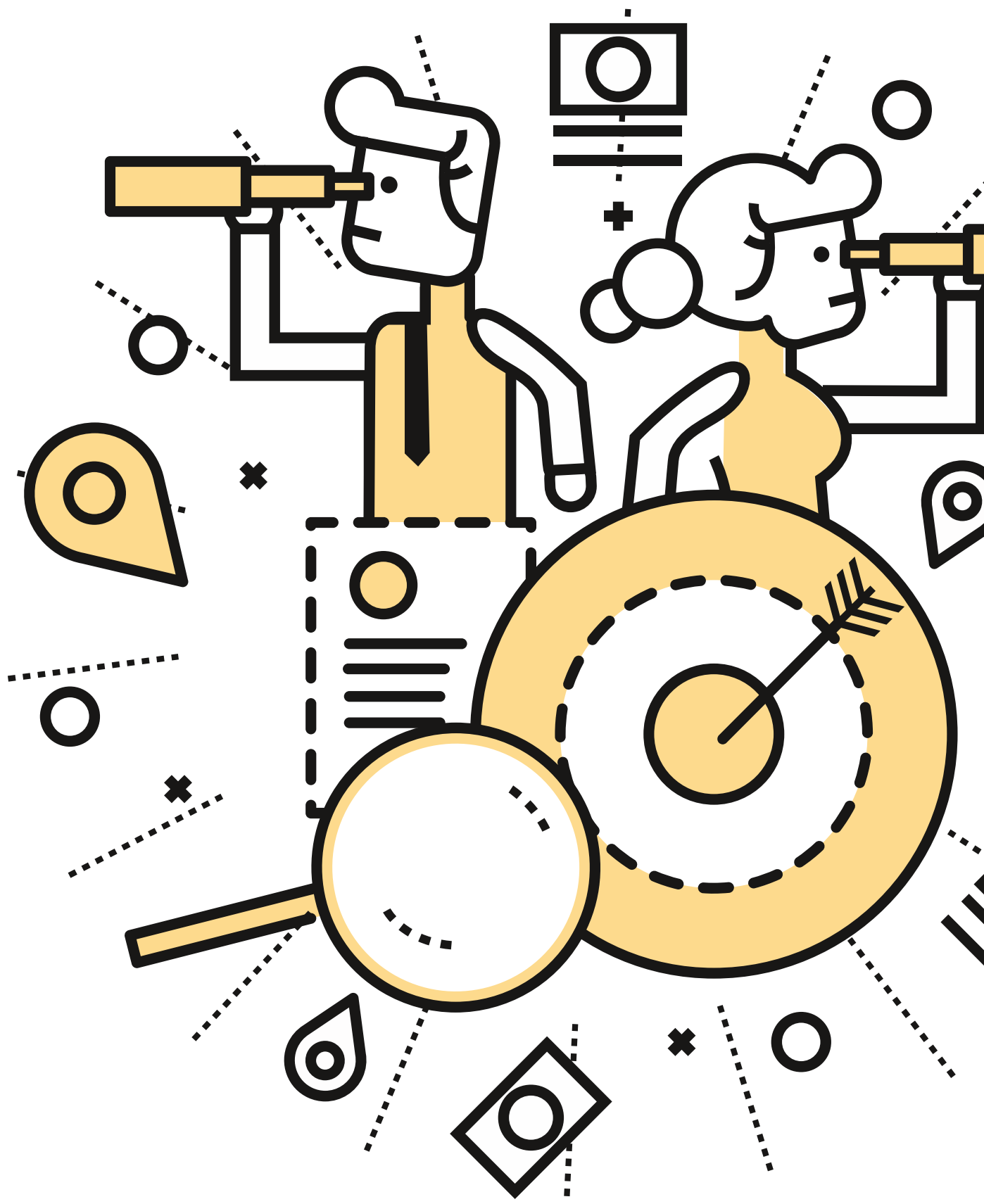
Applikationen »e-Curia« (se side 26) til udveksling af retslige dokumenter mellem parternes repræsentanter og Unionens retsinstanser, har en positiv miljømæssig indvirkning. Til illustration heraf kan nævnes, at hvis alle sider procesdokumenter, som blev indgivet til Domstolen og Retten via e-Curia i 2019 (ca. 1 million) var blevet indleveret i papirformat med kopier, ville det have produceret mere end 5 millioner sider dokumenter, svarende til ca. 12,5 ton papir, som desuden fysisk skulle have været transporteret til Luxembourg.

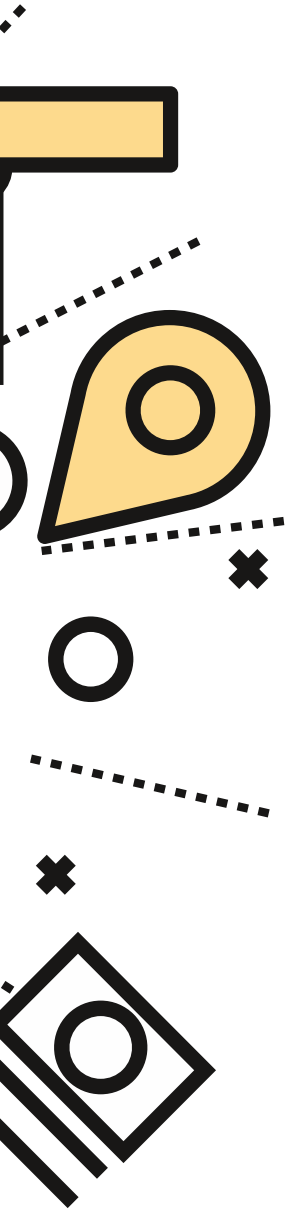

Fuldtidsækvivalent er en enhed, som gør det muligt at måle den faglige aktivitet uanset forskellene i det ugentlige antal arbejdstimer for hver enkelt ansat på grund af de forskellige arbejdsordninger.

Miljøindikatorerne for vand, affald, papir og elektricitet svarer til dem for **2018**. Ændringerne er angivet i forhold til 2015, som er referenceåret.

ET BLIK PÅ FREMTIDEN

IMØDEGÅ DET NYE ÅRTIS UDFORDRINGER

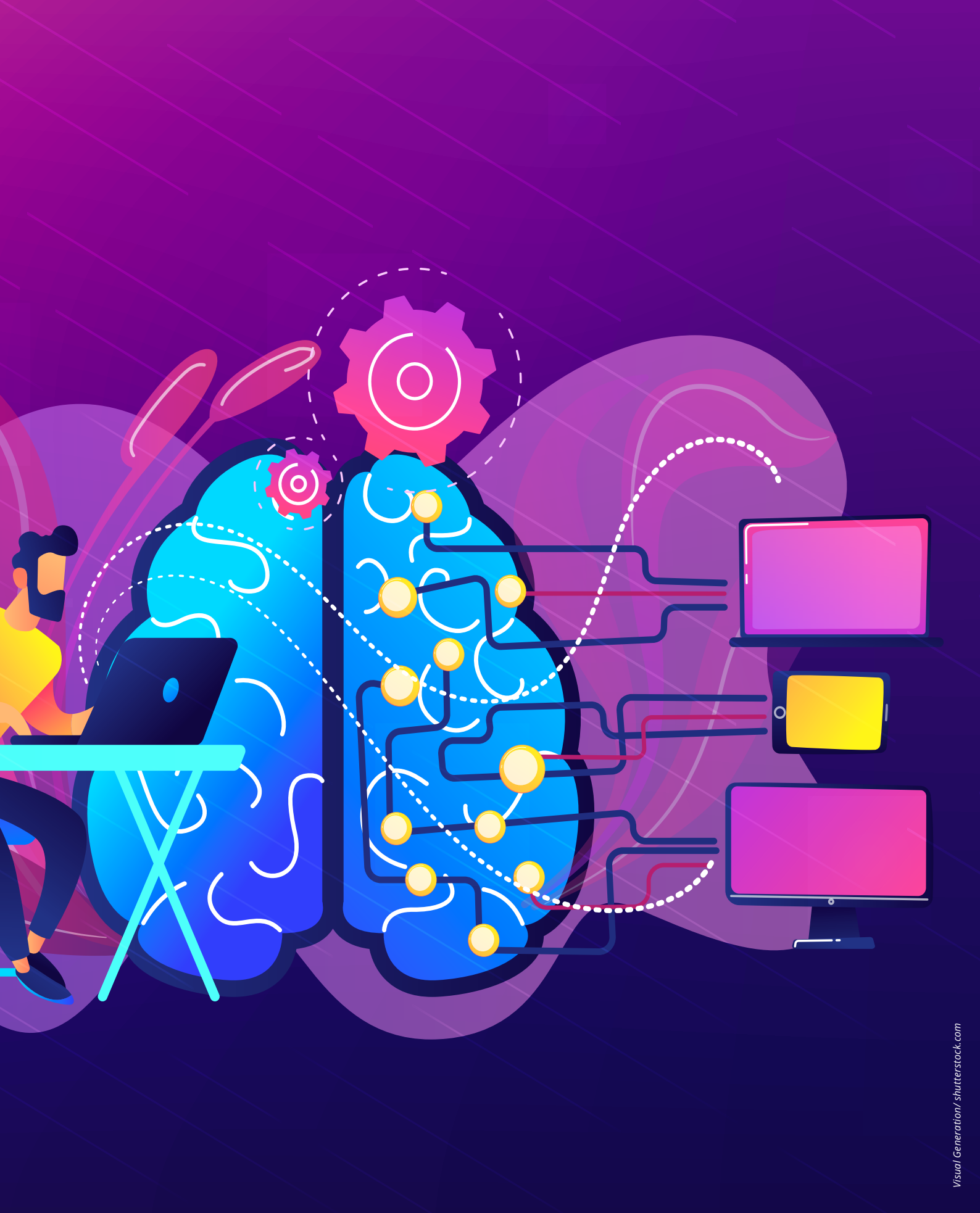
2020 markerer begyndelsen på et nyt årti og ser ud til at blive en skillevej for Unionens retsinstanser og det i flere henseender.

Med hensyn til retssagerne giver det rekordstore antal sager, som er blevet indbragt for Domstolen og Retten i 2019, en idé om den udfordring, som venter institutionen i 2020: at sikre en produktivitetsstigning samtidig med en opretholdelse af effektivitets- og kvalitetsniveauet. Den stigende tendens i mængden af sager for Unionens retsinstanser ser ud til at gentage sig år efter år, og det må forventes, at den vil stige yderligere som følge af bl.a. konsekvenserne af Brexit, oprettelsen af den europæiske anklagemyndighed, stigningen i antallet af bank- og finanssager samt muligvis i antallet af miljøsager i forlængelse af lanceringen af »den europæiske grønne pagt«.

For at imødegå denne udvikling er Domstolen allerede begyndt at lede efter moderne og effektive midler. I denne henseende vil de muligheder, som kunstig intelligens giver, indtage en vigtig plads i institutionens overvejelser, navnlig i forbindelse med dens anvendelse inden for juridisk oversættelse, juridisk forskning og analyse af retspraksis.

Ifølge forordningen om reformen af Unionens retslige struktur (forordning (EU, Euratom) 2015/2422) skal Domstolen i 2020 ligeledes fremlægge sin rapport om Rettens funktion for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen.

Google Play

Google play

YouTube

You Tube

in Polska | Linke

Lin

Twitter

oja a
ogle
oja li

FORBLIV ONLINE!

Få adgang til søgeportalen og søg i retspraksis fra Domstolen og Retten via Curia-websiden:

curia.europa.eu

Følg med i aktuel retspraksis og nyheder fra institutionen:

- ved at søge i **pressemeddelelserne**: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- ved at abonnere på Domstolens **RSS-feeds**: curia.europa.eu/jcms/RSS
- ved at følge institutionens **Twitter**-konto: [@CourUEPresse](https://twitter.com/CourUEPresse) eller [@EUCourtPress](https://twitter.com/EUCourtPress)
- ved at følge **LinkedIn**-kontoen
- ved at downloade **CVRIA-appen** på smartphones eller tablet

For at få mere at vide om institutionens arbejde:

- søg på siden om **Årsrapporten 2019**: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Årsoversigt
 - Rapporten om arbejdet ved Den Europæiske Unions Domstol
 - Forvaltningsrapport
- se **animationerne på YouTube**

Få adgang til institutionens dokumenter:

- de **historiske arkiver**: curia.europa.eu/jcms/archive
- de **administrative dokumenter**: curia.europa.eu/jcms/documents

Besøg Den Europæiske Unions Domstol:

- Institutionen tilbyder **besøgsprogrammer** til interesserede, der er skræddersyet til hver gruppes interesser (overværelse af et retsmøde, rundvisninger i bygningerne eller kunstværker, studiebesøg): curia.europa.eu/jcms/visits
- Via en **virtuel tur i bygningerne** kan du tillige besøge bygningskomplekset og komme inden for uden at forlade hjemmet: curia.europa.eu/visit360/

For yderligere oplysninger om institutionen:

- Send os en e-mail ved hjælp af **kontaktformularen**: curia.europa.eu/jcms/contact

DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL

Domstolen
L-2925 Luxembourg
Tlf. +352 4303-1

Retten
L-2925 Luxembourg
Tlf. +352 4303-1

Domstolen på internettet: curia.europa.eu

Redaktionen afsluttet i februar 2020

Oplysninger pr. 31.12.2019

Hverken institutionen eller nogen anden person, som handler på dens vegne, er ansvarlig for den brug, der kan gøres af ovennævnte oplysninger.

Luxembourg Den Europæiske Unions Domstol
Direktoratet for kommunikation
Kontoret for offentliggørelser og elektroniske medier

Billeder: © Den Europæiske Union, 2019-2020

Gengivelse tilladt med kildeangivelse.

Enhver brug af fotografier eller andre dokumenter, som Domstolen ikke er rettighedsindehaver til, er forbudt uden tilladelse fra rettighedsindehaverne.

PRINT	QD-AQ-20-001-DA-C	ISBN 978-92-829-3320-6	ISSN 2467-1266	doi:10.2862/507583
PDF	QD-AQ-20-001-DA-N	ISBN 978-92-829-3296-4	ISSN 2467-1495	doi:10.2862/329624

DEN EUROPÆISKE UNIONS
DOMSTOL

Direktoratet for kommunikation —
Kontoret for offentliggørelser og elektroniske medier

Maj 2020

